

Макулдашылды: А.Кеева
Окуу бөлүмүнүн башчысы:

Артыков У
“30” сентябрь 2022-жыл

Бекитем:
Мектеп директорунун убактылуу
милдеттин аткаруучу: Кенеева Г
“30” сентябрь 2022-жыл

Б.Календеров атындагы орто мектебинин информатика сабагынын критерийи Баа коюнун нормалары

«5» деген баа окуучуга төмөнкү учурларда коюлат:

- өтүлгөн материалды катасыз айтып же жазып берсе;
- билим, билгичтик жана практикалык көндүмдөрдүн бардык көлөмүн программага ылайык өздөштүргөн болсо;
- материалды жазуу түрүндө же оозеки формада аң сезимдүү айтып бере алат, тексттеги негизги жоболорду бөлүп көрсөтө алат, өзгөртүлүп берилген суроолорго оңой жооп берсе;
- бүтүндөй материалды так жана толугу менен айтып берет, жазуу иштерин катасыз аткара алса;
- алган билимдерин практикада эркин колдоно алса.

«4» деген баа окуучуга төмөнкү учурларда коюлат:

- программалык материалдын билимдерин өздөштүрсө;
- материалды аң сезимдүү түрдө айтып берип, бирок анын маанилүү жактарын дайыма ажыратып айта албаса;
- билимдерин практикада колдоно алат, бирок өзгөртүлүп берилген суроолорго оңойжооп бере албаса;
- оозеки жана жазуу формасындагы тапшырмаларга берилген жоопторунда каталарболушу мүмкүн, мугалим эскерткен кемчиликтерди оңой оңдой алса.

«3» деген баа окуучуга төмөнкү учурларда коюлат:

- программалык материалдын билимдерин өздөштүрөт, бирок өз алдынча айтып берүүдө кыйналат жана мугалим тарабынан тактап-толуктай турган суроолордун берилишин талап кылса;
- оозеки суроолорго жооп берүүнү кааласа;
- өзгөртүлүп берилген суроолорго жооп берүүдө кыйналса;
- оозеки жана жазуу формасындагы тапшырмаларга берилген жоопторунда каталар болсо.

«2» деген баа окуучуга төмөнкү учурларда коюлат:

- материал туурасында башка түшүнүккө ээ болсо;
- оозеки жана жазуу формасындагы тапшырмаларга берилген жоопторунда орой каталар болсо.

Оозеки жоопторду баалоонун критерийлери

«5» деген баа окуучуга төмөнкү учурларда коюлат:

- өздөштүрүлгөн теориянын негизинде толук жана туура жооп берсе;
- материалды белгилүү логикалык ырааттуулук менен адабий тилде айтып, жооптууз алдынча берсе.

«4» деген баа окуучуга төмөнкү учурларда коюлат:

-өздөштүрүлгөн теориянын негизинде толук жана туура жооп берет, бирок эки-үч майда белгилүү логикалык ырааттуулук менен адабий тилде айтып берет, бирок эки-үч майда кетирип, аларды мугалимдин эскертүүсү боюнча оңдосо.

«3» деген баа окуучуга төмөнкү учурларда коюлат:

- жоопто маанилүү катасы бар, же болбосо толук эмес жооп берсе.

«2» деген баа окуучуга төмөнкү учурларда коюлат:

- жооп берип жатканда окуучунун өтүлгөн материалдын негизги мазмунун түшүнбөй калгандыгы аныкталганда же мугалимдин жол көрсөтүүчү суроолорунун жардамы менен оңдой албай калган маанилүү каталары бар болсо.

Практикалык ишти баалоонун критерийлери

«5» деген баа окуучуга төмөнкү учурларда коюлат:

- иш туура жана толук аткарылган; туура жыйынтык чыгарылса;

- иш план боюнча техникалык коопсуздукту сактоо менен аткарылса.

«4» деген баа окуучуга төмөнкү учурларда коюлат:

- жалпысынан иш туура аткарылган, эки-үч майда ката кетирилип, алар мугалимдин эскертүүсү боюнча оңдолсо.

«3» деген баа окуучуга төмөнкү учурларда коюлат:

- иш жарым-жартылай туура аткарылган же болбосо маанилүү ката кетирилсе.

«2» деген баа окуучуга төмөнкү учурларда коюлат:

- ишти аткаруу учурунда эки (жана көп) маанилүү ката кетирилген жана бул каталарды окуучу мугалимдин эскертүүсү менен оңдой албаса.

Тесттерди баалоонун критерийлери

«3» деген баа туура жооптор жалпы суроолордун 60% -74% түзсө;

«4» деген баа туура жооптор жалпы суроолордун 75% - 90% түзсө;

«5» деген баа окуучу тестти ийгиликтүү аткарып, туура жооптор жалпы суроолордун 90% ашыгын түзсө.

Окуучуларды баалоонун критерийлери

Баалоо окуучулардын билим алуусуна түрткү бериши керек жана буга ылайык, предметти окутуу процессинде ишке ашырылышы зарыл. Баалоо – төмөнкү үч максатта жүргүзүлөт:

- Окутууну пландоодо;
- Окуучулардын жетишкендиктерин / прогрессин баалоодо;
- Отчёт үчүн (окуучуларга, ата-энелерге, башка предметтердин мугалимдерине жана мектептин жетекчилигине).

Окуучулардын билим берүүдөгү жеке жетишкендиктерин баалоо системасынын болжолдуу модели

Иштин түрлөрү		Формалар
		Утурумдук баалоо
1		
1.1.	Мугалим аныктайт	Оозеки жооп, өз алдынча иштер, үй тапшырмалар, презентация, жазуу иштери, практикалык иштер, компьютердик тренажер, компьютердик тестирлөө, оюндар
		Аралык баалоо
2.		
2.1.	Жазуу иштери/ маалымат булактары менен иштөө	Реферат, кошумча материалдар, маалыматтар менен иштөө

2.2.	Оозеки жооп/ презентация	Билдирүү, доклад, презентация, суроо-жооп, иштик-түү оюндар, викторина
2.3.	Долбоорлор, изилдөө иштери, иштин атайын түрлөрү	Изилдөөчү отчет, эксперименталдык/лаборатордук иштердин жыйынтыгын баяндоо, тематикалык долбоорлор, курстук иштер, практикалык иштер.
2.4.	Портфолио (жетишкендиктер папкасы), галерея	Көрсөтмөлүү, жыйнактуу, чыгармачыл портфолио
3.	Жыйынтыктоочу баалоо	
3.1.	Чейректтик, жарым жылдык, текшерүүчү/контролдук иштер	Компьютердик тест (жазуу), зачет (оозеки/жазуу), жыйынтыктоочу контролдук иштер, варианттар боюнча

3.1. Окуучулардын окуудагы жетишкендиктерин баалоонун негизги стратегиялары

Баалоо системасы – бул окуучулардын окутуунун жетишкендиктерин диагноздоо- нун, проблемаларын өлчөөнүн, кайтарым байланышты ишке ашыруунун, коомдогу билим берүүнүн жетишкендиктерин, проблемаларын анын абалын окуучуларга, ата-энелерге, мамлекеттик жана коомдук структураларга жеткирүүнүн негизги каражаты.

Окуучулардын билимин текшерүүнү, байкоону жана эсепке алууну туура уюштуруу – окутуунун сапатын жогорулатууга өбөлгө түзөт. Алган билимдин сапаты окуучулардын андан ары кызыгып окуусун улантуу үчүн коюлуп жаткан баалардын объективдүүлүгүнөн көз каранды болот.

Класстагы баалоонун объектиси болуп окуучулардын билим алуудагы жеке жетишкендиктери жана улам алдыга өсүүсү саналат.

Окуучулардын билим алуудагы жетишкендиктерин жана улам алдыга өсүүсүн өлчөөнүн үч түрү колдонулат: *диагностикалык, формативдик жана суммативдик.*

Диагностикалык баалоо. Окуучулардын улам алдыга өсүшүн баалоо үчүн мугалим окуу жылынын ичинде окуучулардын компетентүүлүктөрүнүн баштапкы калыптануусу менен аягында жетишке жыйынтыктарын салыштыруу иштерин жүргүзөт. Диагностикалык баалоонун жыйынтыктары окуучулар тарабынан аткарылган жумуштарды каттоо аркылуу ишке ашырылат. Мындай жумуш өз убагында мугалимге оптималдуу окуу тапшырмалары аркылуу өзгөртүлүп толукталган окуу милдеттерин коюуга, окуучуга жаңы толукталган мазмундагы тапшырмаларды алууга шарттарды түзөт.

Формативдик баалоо. Формативдик баалоонун максаты – окуучуларга берилген окуу материалдарынын өздөштүрүлүшүн, жеке артыкчылыктарын жана алынган жыйынтыктардын деңгээлдерин аныктоо болуп саналат. Мугалим формативдик баалоону окутуудагы планга өз убагындагы толуктоолорду, түзөтүүлөрдү киргизүүдө колдонсо окуучулар өздөрү аткарып жаткан окуу тапшырмаларынын аткарылыштарынын сапаттуулугун жогорулатууну колдонушат. Мында эң негизгиси – окуучулардын жөндөмдүүлүктөрүнүн деңгээлдери бааланбастан окуучулар тарабынан аткарылган окуу тапшырмаларынын аткарылыш деңгээлдери бааланат.

Окуу процессинин жүрүшүндөгү окутуунун жыйынтыктарын баалоодо (окуу жумуштарынын аткарылыш темпи, темаларды өздөштүрүү ыкмалары ж.б.) окуучулардын жетишкендиктерине жана улам алдыга өсүшүнө көңүл бурулат. Окуучулардын билим деңгээлдеринин өсүшү билим берүү аймагында белгиленип коюлган максатка ылайык

аныкталат. Класстык журналдагы белгилөөлөр мугалим тарабынан окуучулардын жеке жетишүүсүндөгү жылыштарды каттоодо колдонулат.

Суммативдик баалоо. Суммативдик баалоо – окутуунун ар бир баскычы үчүн пландаштырылган натыйжаларга окуучунун жетишүү даражасын аныктоо үчүн жардам берет жана учурдагы, аралык жана жыйынтыктоочу баа берүүдөн келип чыгат.

Учурдагы баалоо ар бир сабактын аягында жалпы класстын окуу материалын өздөштүрүү деңгээлин аныктоо максатында аткарылат.

Аралык баалоо ар бир теманы өздөштүрүүнүн жыйынтыктары боюнча жүргүзүлөт (окуу модулу).

Жыйынтыктоочу баалоо жарым жылдыктын, окуу жылынын жыйынтыктары боюнча, ошондой эле предметти окутууну аяктаганда жыйынтыктоочу аттестация формасында ишке ашырылат.

Түзгөн предметтик мугалим: Болотова Калнура

Макулдашылды: Артаков
Окуу бөлүмүнүн башчысы:

Артаков У
“30” август 2022-жыл

Бекитем: _____
Мектеп директорунун убактылуу милдетин аткаруучу: _____
Кенеева Г
“30” август 2022-жыл

Б.Календеров атныдагы орто мектебининин биология сабагынан окуучулардын жетишкендиктерин баалоонун чен олчөмдөрү
Оозеки жооптордун чен-олчөмүнүн грациясы

5	4	3	2	1
Жооптор толук жана туура, окулган материалдар: теориялар, гипотезалар, эксперименттерди пайдаланган, өз алдынча окуган кошумча материалдар менен логикалык иреттүүлүктө сунушталган. чыгармачыл колдонуу (5) же билимди колдонуу.	Жооп толук жана туура, окулган материалдар: теориялар, гипотезалар, эксперименттерди пайдаланган, өз алдынча окуган кошумча материалдар менен логикалык иреттүүлүктө сунушталган, 2-3 маанилүү эмес бар, тема түшүнүктүү.	Жооп толук, бирок маанилүү каталар бар же жооп толук эмес, байланышпаган, жаттоо жыйынтыгы (3), тема менен таанышкан (3)	Жооп берүүдө, матери алынынегизги мазмунун түшүнбөгөнү көрүнгөн же маанилүү каталарды кетирген	баш тарткан.
Тесттик тапшырмалардын грациясы				
5	4	3	2	1
Жалпы упайлардын санынан 80-100 %	70-79 %	50-69 %	20-49 %	20 % аз

Өз алдынча жазуу жана текшерүү иштерди баалоо

«5» деген баа коюлат, эгерде окуучу:

1. жумушту катасыз, так аткарса;
2. бирден көп эмес ката кетирсе.

«4» деген баа коюлат, эгерде окуучу жумушту толук аткарып, бирок:

1. бир гана одоно эмес ката кетирсе жана бир гана так эместик болсо;
2. экиден көп эмес так эместик болсо.

«3» деген баа коюлат, эгерде окуучу жумуштун 2/3 бөлүгүн аткарып же:

1. экиден көп эмес одоно каталар болсо;
2. бир одоно жана бир одоно эмес ката кетирсе жана бир так эместик болсо;
3. эки-үч одоно эмес ката болсо;
4. бир одоно эмес ката жана үч так эместик болсо;
5. ката жок, бирок төрт- беш так эместик болсо.

«2» деген баа коюлат, эгерде окуучу:

1. белгиленген чектен жогору каталыктар жана так эместиктерди кетирсе, мүмкүн "3" коюлат;
2. же эгер жумуштун жарымынан азыраагы аткарылса.

«1» баа коюлат:

бир да туура жооп жок (10 % аз); жооптордо одоно каталар кездешсе.

Түзгөн предметтик мугалим: Гал Бегалиева Чынара

Макулдашылды: _____

Окуу бөлүмүнүн башчысы:

Артыков У

“30” август 2022-жыл

Бекитем: _____

Мектеп директорунун убактылуу

милдеттин аткаруучу:

 Кенеева Г

“30” август 2022-жыл

“Технология предмети боюнча баалоо предметтик стандарттын талаптарына болгон окуучулардын даярдыгынын деңгээлинин туура келишин аныктайт

Окуучулардын даярдыгын баалоо критерийлерине төмөндөгүлөр кирет:

- жалпы даярдыгы, жумушчу ордун уюштуруу, илимийлүүлүк, технологиялуу жана материалды баяндоонун логикасы
- предмет боюнча программада каралган теориялык материалды кабылдоо деңгээли;
- күндөлүк тапшырмаларды, практикалык иштерди, көнүгүүлөрдү аткарууда теориялык билимдерин колдонуу жөндөмү; технологиялардын жана даярдоонун этаптарынын, убакыттын нормаларын сактоо, технологиялык операциялардын жана ыкмалардын сапаты;
- санитария, гигиена, коопсуздук техникасынын эрежелерин сактоо.

Даярдык деңгээли баллдар менен өлчөнөт: 5 – «эң жакшы»; 4 - «жакшы»; 3 - «канааттандырарлык»; 2 – «канааттандырарлык эмес».

5 («эң жакшы») деген баа окуучуга төмөнкү учурда коюлат :

- даярдыгы бар, эмгекти уюштуруунун илимий талаптарына ылайык жумушчу ордун уюштурган; түшүнүктөр аппараты менен колдоно алат, материалды технологиялык жактан сабаттуу негиздүү түшүндүрүп бере алат;
- технологиялык жабдыктарды эксплуатациялоо жана оңдоо боюнча негиздүү билим жана жөндөмдөрдү көрсөтөт;
- буюмду жана буюмдун сапаты менен кооздолушунун талаптарына, атына, эскизине, техникалык сыпаттамасына, даярдоо технологиясына, санитардык гигиеналык талаптарга ылайык буюмду сунуштайт;
- практикалык ишти санитария, гигиена, коопсуздук техникасынын талаптарына ылайык аткарат.

4 («жакшы») деген баа окуучуга төмөнкү учурда коюлат :

- даярдыгы бар, жумушчу ордун уюштурууда ката кетирет, бирок аларды оңдойт; материалды түшүнүктөр аппаратын колдонуу менен баяндайт;

жоопто бираз ката кетирет, бирок аларды оңдойт; өзүнүн ой пикирлерини ишендирирлик эмес негиздейт;

- технологиялык жабдыктарды колдонуу боюнча өз билим жана жөндөмдөрүн көрсөтөт;
- атына, нормативдик жана технологиялык талаптарга жооп берген буюмдусунуштайт;
- практикалык ишти санитария, гигиена, коопсуздук техникасынын талаптарына ылайык аткарат.

3 («канааттандырарлык») деген баа окуучуга төмөнкү учурда коюлат :

- даярдыгы бар, жумушчу ордун уюштурууда ката кетирет; негизги билими бар жана теориялык жоболорду түшүнөт, материалды түшүнүксүз айтып берет жана түшүнүктөргө аныктама берүүдө так эместиктерге жол берет; өз ой пикирлерин ишендирирлик негиздей албайт жана мисал келтире албайт, материалды айтып берүүдө ырааттуулукту бузат.;
- технологиялык жабдыктарды травмага алып келбегендей эксплуатациясынын принциптерин бузуу менен колдонот;
- атына жараша, нормативдик жана технологиялык талаптары бузулган буюмду сунуштайт;
- практикалык ишти санитария, гигиена, коопсуздук техникасынын талаптарын айрым бузуулар менен аткарат.

2 («канааттандырарлык эмес») деген баа окуучуга төмөнкү учурда коюлат :

- даярдыгы жок, жумушчу ордун уюштура албайт; суроонун теориясынын көп бөлүгүн билбейт, аныктамаларды берүүдө маанисин өзгөртүп жиберет; материалды баш аламан, ишенимсиз айтып берет, биркатар кептик ката кетирет;
- технологиялык жабдыктарды травмага алып келгендей эксплуатациясынын принциптерин бузуу менен колдонот; же аны эксплуатация кылуу тууралуу көндүмдөрү жок;
- долбоордун темасынын атына, нормативдик жана технологиялык талаптарына туура келбеген буюмду сунуштайт (же буюмду сунуштабайт);
- практикалык ишти санитария, гигиена, коопсуздук техникасынын талаптарын травма алуу коркунучу бар одоно бузуулар менен аткарат.

Аткаруу даражасына ылайык баалар төмөндөгүдөй берилет :Оозеки

- иштин жыйынтыктарынын баасы;
- Жазуу ишинин жыйынтыктарынын баасы; Долбоорлордун
- эффективдүүлүгүнүн баасы

Түзгөн предметтик мугалим: Болотова Калнура

Макулдашылды: _____

Окуу бөлүмүнүн башчысы: _____

Артыков У

“30” август 2022-жыл

Бекитем: _____

Мектеп директорунун убактылуу

милдеттин аткаруучу:

Кенеева Г

“30” август 2022-жыл

Б.Календеров атындагы орто мектебинин география сабагынын критерийи

“5” деген баа коюлат, эгерде окуучу:

1. Программалык материалдын көлөмүн жана каралып жаткан түшүндүрмөлөрдүн, кубулуштардын, теориялардын, мыйзам ченемдүүлүктөрүн, өз ара байланыштардын маңызын өз алдынча ачып көрсөтө алса;
2. Негизги жоболорду бөлүп көрсөтө алса, конкреттүү мисалдар, фактылар менен өз алдынча жоопторду тастыктай алса;
3. Маалыматты өз алдынча аргументтүү талдаса, жалпысала жана жыйынтык чыгара алса;
4. Алган билимдерди тааныш эмес кырдаалда колдоно алса;
5. Окуу материалын так, байланыштуу, негиздүү, логикалык ырааттуулукта жана катасыз айтып бере алса;
6. Негизги түшүнүктөрдүн, мыйзамдардын, теориялардын так аныктамасын жана түшүндүрүлүшүн формилировкаласа, жеке өзүнүн бүтүмүн чыгарса;
7. Билим булактарын, көрсөтмө куралдарды, маалымдоо материалдарын, окуу китебин жана башка кошумча адабияттарды өз алдынча пайдаланса, тажрыйбалардын жана байкоолордун жыйынтыктарын чыгаруу үчүн колдоно алса;
8. Чиймелер, сүрөттөр, схемалар менен өз алдынча иштей алса;
9. Географиялык картада географиялык номенклатура боюнча объектерди тапса;

“4” деген баа коюлат, эгерде окуучу:

1. Окуп-үйрөнгөн материалды кайра айтып берүүдө орчундуу эмес каталар жана кемчиликтер менен программалык материалдын көлөмүн өз алдынча ача алса;
2. Түшүнүктөрдүн аныктамалардын мазмунун ачып көрсөтүүдө толук эмес жооп берсе жана илимий терминдерди, пайдаланууда же байкоо жүргүзүүдөгү, тажрыйбадагы жыйынтыктарда, жалпылоодо чоң эмес таксыздыктар кездешсе;
3. Материалды белгилүү логикалык ырааттуулукта айтып берсе, ушул эле учурда бир одоно эмес катаны же экиден көп жетишсиздиктерди кетирсе жана аларды өз алдынча ондой алса;
4. Жоопту конкреттүү мисалдар менен толуктаса;
5. Үйрөнгөн материалда негизги жоболорду өз алдынча бөлүп көрсөтсө, фактылардын, мисалдардын негизинде жалпылап бүтүм чыгарса;
6. Негизги географиялык өз ара байланыштардын маңызын ачып көрсөтсө;
7. Географиялык номенклатураны билсе жана чоң эмес каталар менен географиялык карта менен иштей алса;

“3” деген баа коюлат, эгерде окуучу:

1. Окуу материалынын негизги мазмунун ачып көрсөтсө, өздөштүрүүдө кээ бир кемчиликтер болсо
2. Окуу материалын баш аламан, үзүк ырааттуулу жок айтып берсе;
3. Жыйынтыктоолордо, жалпылоолордо жеткилликтүү эмес жоопторду берсе, аларда каталарды кетирсе;
4. Илимий терминологияларды, пайдаланууда каталарды жана так эместиктерди кетирсе, түшүнүктөрдүн аныктамасын так эмес берсе;

- Ме
Окуу
Артык
"30" 07
5. Байкоолордун же тажрыйбалардын жалпылоолорун же корутундуларын далил катары пайдаланбаса же аларды айтып берүүдө каталарды кетирсе;
  6. Теориялардын жана мыйзамдардын негизинде конкреттүү кубулуштарды түшүндүрүүдө кыйалса;
  7. Окуу китебинин тексттин айтып бере алса, бирок одоно ката кетируу менен тексттин кээ бир жоболорун жеткиликтүү түшүнбөсө
  8. Географиялык карта менен практикалык иштөө жөндөмү жок болсо жана географиялык номенклатураны начар билсе;

"2" деген баа коюлат, эгерде окуучу:

1. Материалдын негизги мазмунун ачып бере албаса;
2. Жалпылоолорду, корутундуларды чыгара албаса;
3. Программалык материалын негизги орчундуу бөлүгүн билбесе жана түшүнбөсө
4. Үлгү боюнча конкреттүү суроолорду жана маселелерди колдоно албаса
5. Суроого жооп берүүдө мугалимдин жардамы менен ондой албаган экиден көп одоно каталарды кетирсе
6. Картаны пайдаланууда одоно каталарды кетирсе
7. Географиялык номенклатураны билбесе;

Практикалык жана өз алдынча иштерге баалоонун чен-өлчөмдөрү:

"5" деген баа коюлат, эгерде окуучу:

1. Практикалык же өз алдынча иштерди өз алдынча аткарса;
2. Ишти таза аткарса;

"4" деген баа коюлат, эгерде окуучу:

1. Практикалык иштерди өз алдынча аткарса;
2. Практикалык ишти аткарууда, сунушталган ирээттүүлүгүнөн кээ бир каталар кетсе;

"3" деген баа коюлат, эгерде окуучу:

1. Мугалимдин жардамы менен практикалык ишти жан аны жасалгалоону аткарса;
2. Иш толугу менен аткарылбаса жана үйдөн аткарып келүүгө кошумча окуу убактысы талап кылынса
3. Географиялык приборлор статистикалык маалыматтар жана картанын атласы менен өз алдынча иштегенден кыйналса;

"2" деген баа коюлат, эгерде окуучу:

1. Практикалык же өз алдынча ишти аткарууга даяр эмес болсо;
2. Коюлган максаттары менен аткарылган иштин жыйынтыктары туура келбесе жана толугу менен ажырым болсо;

Түзгөн предметтик мугалим: *Турапова* Турапова Жазгүл

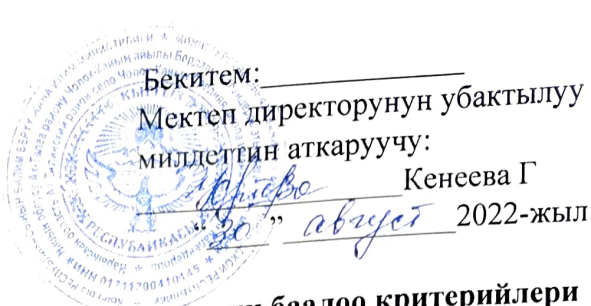

Макулдашылды: _____

Окуу бөлүмүнүн башчысы:

Артыков У

“30” август 2022-жыл

Б. Календеров атындагы орто мектебинин химия предметинин баалоо критерийлери
Химия сабагы боюнча окуучулардын ишмердүүлүктөрүнүн түрлөрү боюнча баалоонун

чен-өлчөмдөрү

1. Оозеки жоопторун баалоонун чен-өлчөмдөрү

“5” деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Окуп-үйрөнүлгөн теориялардын негизинде жоопту толук жана туура берсе;
- Материалды белгилүү логикалык ырааттуулукта, адабий тилде берсе;
- Жообу өз алдынча болсо.

“4” деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Окуп-үйрөнүлгөн теориялардын негизинде жоопту толук жана туура берсе;
- Материалды белгилүү логикалык ырааттуулукта, адабий тилде мугалимдин талабы боюнча эки-үч анча чоң эмес ката ондолсо.

“3” деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Жообу толук, бирок маңыздуу чоң ката кетирсе же жообу толук эмес болсо.

“2” деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Жооп бергенден материалдын негизги мазмунун түшүнбөгөндүгү байкалса;
- Олуттуу каталарды кетирсе;
- Аларды мугалим тарабынан берилген багыттоочу суроолор аркылуу оңдой албаса;
- Жооп бербесе.

“1” деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Жооп бербесе.

2. Эксперименталдык билгичтиктерин баалоонун чен-өлчөмдөрү

Окуучуларга байкоо жүргүзүүнүн жана ишине жазуу жүзүндөгү отчеттук баа коюлат.

“5” деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Эксперимент жүргүзүүдө теориялык билимдерди андап-түшүүнү менен пайда алса;
- Зарыл болгон реактивдерди жана жабдууларды тандоодо жаңылбаса;
- Тажрыйбаларды ырааттуу аткарсан;
- Эксперименттин максатына ылайык жыйынтыктарды формулировкалай алса;
- Эмгекти жана техникалык коопсуздук эрежелерин сактаса;
- Өзүнүн окуу ишмердүүлүгүнүн максаттарын өз алдынча аныктаса;
- Белгилүү бир изилдөөчүлүк ишмердүүлүгүнүн мисалдарына ээ болуу менен максатын өз алдынча аныктап, тажрыйбаларды жүргүзүп, чогултуп жыйынтыктарын түзө алса;
- Өз алдынча максаттарын, каражаттарын жана усулдарын (көйгөйлөрү, гипотеза, методдор жана объектилерди тандоо, тажрыйбаны жүргүзүү, маалыматтарды чечмелөө жана иштеп чыгуу, жыйынтыктарды жасалгалоо, жоболоштуруу) аныктоо менен илимий-изилдөө ыкмаларына ээ болсо.

“4” деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Өзүнүн негиздүү иш-аракети менен логикалуу, көз карандысыз программалык экспериментти (изилдөө жана максаты белгилүү болгон) жүргүзөө алса;
- Даяр алгоритмдерди, нускамаларды пайдалануу менен экспериментти аткарууда бардык практикалык иштерди өз алдынча жүргүзсө;
- Изилдөөнүн методикасын жана максатын көрсөтүү менен даяр нускаманын бар болушунан жыйынтыктардын байкоосун баяндаса, реактив жана жабдуулардуу туура тандоо, эмгекти коргоо эрежелерин сактоо менен экспериментти өз алдынча өткөрө алса;

➤ Практикалык ишмердүүлүгүнүн мазмунуна туруктуу кызыгууну көрсөтсө, багыт алуучу аракеттер жеткиликтүү, толук, эксперименталдык ишти аткарууда алган билимдерди пайдаланууда оң тажрыйба бар, эмгек жана коопсуздук эрежелерин сактаса.

“3” деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Практикалык тапшырмаларды нускамалар боюнча аткарса, дайыма мугалимдин жардамына кайрылса;
- Окуу материалынын мазмунун пайдалуунун негизинде байкоо жүргүзүлгөн кубулуштарды баяндай алса жана типтүү операцияларды үлгүсү менен оозеки билдирүү жасай алса.

“2” деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Байкоо жүргүзүүнү өткөрүүнүн айрым элементтерин өздөштүрсө;
- Эксперименттин максатын жетиштүү түшүнбөстөн, эмгек жана коопсуздук эрежелерин сактоо менен эксперименталдык тапшырмаларды аткаруу боюнча нускамаларды мугалимдин жетекчилиги астында аткарса;
- Алынган жыйынтыкты илимий тил менен түшүндүрө албаса, жөндөмдүүлүгү жок болсо;
- Эксперименталдык ишмердүүлүк дайыма мугалимдин жетекчилиги астында нускама боюнча ишке ашырылса;
- Иштин жыйынтыгын баяндай албаса;
- Байкоо жүргүзүүнү тажрыйбаны аткаруу техникасын баяндоо менен алмаштырса;
- Берилген көрсөтмөлөрдү, тажрыйбанын максатын тушунбөсө.

“1” деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Экспериментти баяндоо жана байкоо жүргүзүүнүн айрым элементтерин өздөштүрсө;
- Мугалимдин жардамы менен байкоо жүргүзүлгөн же баяндалган кубулуштардын айрым параметрлерин жаза алса;
- Практикалык аракеттердин жөнөкөй түрлөүн көчүрсө.

3. Эсептөөчү маселерди чыгаруу билгичтиктерин баалоонун чен өлчөмдөрү

“5” деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Маселени рационалдуу ыкма менен туура чыгарса, логикалык ой жүгүртүү жана чыгарууда ката жок болсо;
- Маселенин чыгарылышын эсептөө маселелерин баяндоо эрежелерине ылайык жасалгаласа.

“4” деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Логикалык ой жүгүртүүдө жана чечүүдө орчундуу ката жок болсо, бирок ушул же маселе рационалдуу эмес ыкма менен чыгарылса, чыгарууну баяндоодо каталар бар же чыгаруунун акыркы баскычында математикалык эсептерде ката кетирсе же маселенин жообу туура эмес болсо;
- Маселени туура чыгарса, логикалык ой жүгүртүүдө жана чыгарууда орчундуу каталар жок, бирок эсептөө рационалдуу эмес ыкма менен чыгарылса, же эки-үч орчундуу эмес ката кетирсе, же маселени чыгарууну баяндоодо каталар бар болсо;
- Маселени рационалдуу ыкма менен туура чыгарса;
- Логикалык ой жүгүртүүдө жана чыгарууда каталар жок, бирок ошол эле учурда чыгарууну жазганда каталар бар болсо жана бир-эки туура эместиктер болсо.

“3” деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Логикалык ой жүгүртүүдө орчундуу ката кетирбесе, алардын негизинде эсептөө жүргүзүлө турган химиялык реакциянын теңдемелери жана жалпы формулаларын туура жазса, бирок математикалык эсептөөлөрдө орчундуу каталарды кетирсе;
- Маселе чыгаруунун баяндалышын баш аламан берсе.

“2” деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Логикалык ой жүгүртүүдө бир-эки орчундуу эмес каталарды жана математикалык эсептөөлөрдө орчундуу каталарды кетирсе;

➤ Маселе чыгаруунун баяндалышын баш аламан берсе.

“1” деген баа коюлат, эгерде окуучу:

➤ Эсепти чыгарууда көптөгөн орчундуу жана орчундуу эмес химиялык жана математикалык каталарды кетирсе;

➤ Логикалык ой жүгүртүүдө жана математикалык эсептөөлөрдө чоң каталарды кетирсе;

➤ Маселе чыгаруунун баяндалышын баш аламан берсе.

4. Жазуу жүзүндөгү текшерүү иштерин баалоонун чен өлчөмдөрү

“5” деген баа коюлат, эгерде окуучу:

➤ Толук жана туура жооп берсе, орчундуу эмес каталарды кетирсе.

“4” деген баа коюлат, эгерде окуучу:

➤ Жоопту толук эмес берсе же экиге чейин орчундуу эмес ката кетирсе.

“3” деген баа коюлат, эгерде окуучу:

➤ Ишти жарымына чейин аткарса, бир орчундуу жана ушул эле учурда эки-үч орчунсуз ката кетирсе.

“2” деген баа коюлат, эгерде окуучу:

➤ Ишти жарымына чейин аткарса, экиден көп орчундуу жана ушул эле учурда эки-үч орчунсуз ката кетирсе.

“1” деген баа коюлат, эгерде окуучу:

➤ Жооп бербесе.

Баалоонун түрлөрү жана формалары- окуучулардын жеке билимдик жетишкендиктерин өлчөөдө баалоонун төмөнкү үч түрү колдонулат.

Диагностикалык баалоо- окуучунун прогрессине баа берүү үчүн колдонулат. Окуу жылынын ичинде мугалим окуучулардын компетенттүүлүгүнүн калыптанышынын баштапкы деңгээлин жетишилген натыйжалар менен салыштырууну жүргүзөт.

Диагностикалык баалоонун натыйжалары сыпаттама түрүндө катталат, алар жалпыланат жана мугалим үчүн окутуу милдеттерин жана окуучулар үчүн окуу милдеттерин коюу жолу менен окуу процессине түзөтүүлөрдү киргизүү жана өркүндөтүү үчүн негиз болуп, кызмат кылат.

Формативдик баалоо-материалды өздөштүрүшүнүн жекече өзгөчөлүктөрүн (ишти аткаруу темпи, теманы өздөштүрүү ыкмалары ж.б.) эске алуу менен окуучунун прогрессин аныктоо, ошондой эле ийгиликтерге жетишүү үчүн рекомендацияларды иштеп чыгуу максатында колдонулат. Мугалим формативтик баа берүүнү окутууну өз убагында коррекциялоо, пландаштырууга өзгөртүүлөрдү киргизүү, окуучулар аткарган иштин сапатын жакшыртуу үчүн пайдаланат. Окуучунун прогресси окуучу аткарган конкреттүү иштин негизинде билим берүү чөйрөсүнүн алкагында окутуу максаттарында түптөлгөн белгилүү натыйжаларга жетишүү катары аныкталат. Журналга белги коюу менен мугалим окуучунун жекече прогрессине көз салууну белгилейт.

Жыйынтыктоочу баалоо-окутуунун ар бир баскычы үчүн пландаштырылган натыйжаларга окуучунун жетишүү даражасын аныктоо үчүн жардам берет жана учурдагы, аралык жана жыйынтыктоочу баа берүүдөн келип чыгат.

Окуучунун билиминин, жөндөмдүүлүктөрүнүн бааланышы объективдү болсун үчүн химия эксперименталдык илим экендигин эске алуу менен түрдүү ыкмалар (оозеки, жазуу жүзүндө, тесттик суроолорду колдонуу, химиялык эксперименттерди аткаруусу) сунуш этилет.

Окуучулардын жетишкендиктерин (предметтик жана түйүндүү компетенттүүлүгүнүн калыптанышын) баалоонун жаңы формаларын (диагностикалык, формативдик, суммативдик) колдонуу менен деңгээлдер аркылуу баалоого болот.

Окуучулардын жетишкендиктерин баалоо окуу жылынын башынан аягына чейин ишке ашырылат. Формативдик баалоонун натыйжалары мектепте күндөлүк жана чейректерде

Мө
Окуу
Ар

коюлуучу текшерүү иштерин камтуу менен химиялык билим берүү процессин
корректировкалоого жана өнүктүрүүгө негиз болот. Диагностикалык баалоонун
натыйжалары аркылуу окуучулардын предметтик компетенттүүлүктөрүнүн
калыптанышынын баштапкы деңгээлин аныктоого мүмкүндүк берүү менен мугалимдин
алдына предметти окутуунун жаңы милдеттерин коюуга мүмкүнчүлүк берет.
Суммативдик баалоонун натыйжалары предмет боюнча күндөлүк, аралык жана
жыйынтыктоочу баалоодон топтолот да жеке жетишкендик катары белгиленет.

Түзгөн: Б.Сам Чымбаева Бегайым

Макулдашылды: _____

Окуу бөлүмүнүн башчысы: _____

А. Артыков
Артыков У

“30” август 2022-жыл

Бекитем: _____

Мектеп директорунун убактылуу милдеттин аткаруучу:

Г. Кенеева
Кенеева Г

2022-жыл

Б. Календеров атындагы орто мектебинин математика предметинин баалоо критерийлери

Математика сабагында текшерүү иштерди жана өз алдынча иштерди баалоонун чен өлчөмдөрү

“5” деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Тапшырманы толугу менен аткарс.
- Логикалык ой жүгүртүүдө жана чечимди негиздөөдө каталары жок болсо.
- Чыгарылышта математикалык каталары жок (бир ката бар болушу мүмкүн, материалды билбегенден же түшүнбөгөндөн эмес).

“4” деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Тапшырманы толугу менен аткарс, бирок чечимдердин кадамдарынын негиздөөлөрү жетиштүү эмес.
- Сүрөттөрдө, чиймелерде эки же үч жетишсиздик, каталар бар болсо.

“3” деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Бирден көп ката кетирсе;
- Чиймелерден, сүрөттөрдөн үч же төрт жетишсиздиктер бар болсо;
- Текшерилип жаткан тема боюнча милдеттүү билгичтиктерге ээ болсо.

“2” деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Берилген тема боюнча милдеттүү билгичтиктерге ээ болбогонун көрсөтсө;
- Жеткиликтүү каталарды кетирсе;

Математика сабагында оозеки жоопторду баалоонун чен-өлчөмдөрү

“5” деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Китепте жана программада каралган көлөмдө материалдын мазмунун толугу менен ачса;
- Белгилүү логикалык ырааттуулукта математикалык терминология жана символиканы так пайдалануу менен сабаттуу тилде берсе;
- Жоопторго жардам берүүчү сүрөттөрдү, чиймелерди, графиктерди туура аткарс;
- Жалпылоо жана тыянак чыгаруу белгилүү фактыларга таянса, окуу китебиндеги мисалдар менен гана тастыкталбастан кошумча адабияттан, айлана-чөйрөдөгү жекече байкоо жүргүзүүнүн негизинде дагы тастыктаса;
- Негизгисин башкысынан бөлүп караса;
- Өзүнчө фактыларды жалпылоодон айырмалай билүүнү көрсөтсө;
- Кошумча суроолорго жооп берүүдө 1-2 так эместикти кетирсе;
- Мугалимдин эскертүүсүнөн кийин каталарды жеңил ондосо.

“4” деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Негизди материалды, ошондой эле орчундуу майда-бараттарды билүүдө “5” деген баа алгандай өздөштүрсө, бирок материалды түшүндүрүп берүү ыкмаларында жана мазмунунда кээ бир кемчиликтерди кетирсе.

“3” деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Мектеп программасынын чегинде негизги материалга тиешелүү жеткиликтүү терең билимдери бар болсо;
- Материалдын мазмунун терең чече албаса;
- Программанын башка суроолору боюнча каталарды кетирсе;
- Өзү кошумча суроолорго жооп берүү менен оңдой алса.

Макулдашылды: _____

Окуу бөлүмүнүн башчысы:

У. Артыков
Артыков У

"30" август 2022-жыл

Бекитем: _____

Мектеп директорунун убактылуу
мильдеттин аткаруучу:

Кенеева Г

"30" август 2022-жыл

**Бердалы Календеров атындагы орто мектебинин физика предмети боюнча
7-11-класстарынын окуучуларынын ишмердүүлүктөрүнүн түрлөрү боюнча баалоонун
чен-өлчөмдөрү**

1. Лабораториялык же практикалык сабактарды баалоонун чен-өлчөмдөрү

"5" деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Тажрыйбанын максатын туура аныктаса;
- Жумушту толук көлөмдө тажрыйбаларды жана өлчөөлөрдү керектүү иреттүүлүктү сактап аткарса;
- Тажрыйба жүргүзүү үчүн керектүү куралдарды (алардын аттарын билүү жана бири-биринен айырмалай билүү) өз алдынча жана рационалдуу тандаса жана даярдаса, бардык тажрыйбаларды алынган жыйынтыктар жана корутундулар так болуусун камтыган шарттарда жана режимдерде өткөрсө;
- Байкоо жүргүзүүнү илимий сабаттуу, логикалуу баяндаса жана жүргүзүлгөн тажрыйбадан корутундуларды жаза алса; Сунушталган отчетто бардык жазууларды, таблица, сүрөт, графиктерди, саноолорду туура жана так аткарса жана жыйынтык жасаса;
- Уюштуруучулук, эмгек билгичтигин көрсөтсө (иш орундун тазалыкты жана иреттүүлүктү сактаса, иштетилген материалдарды үнөмдүү пайдаланса);
- Экспериментти жабдуулар жана материалдар менен иштөө эрежелерин жана коопсуздук эрежелерин эске алуу менен план боюнча ишке ашырса;
- Отчетто жазууларды, таблицаларды, графиктерди, эсептөөлөрдү өз эрежеси менен тыкан жана туура аткарса;
- Талдоо жүргүзүп жана өз алдынча жыйынтык чыгарса;

"4" деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Ишти "5" деген баанын талабын ылайык аткарып, бирок бирден көп эмес ката же бир жетишпегендик болсо;
- Өлчөөлөрдү жеткиликтүү тактыкты камсыз кылбаган шарттарда тажрыйбаны аткарса;
- Эки-үч таксыздык кетирсе
- Эксперимент толук эмес жасалса;
- Байкоо жүргүзүүнү баяндоодо так эместик болсо, жыйынтыкты толук эмес жазса;

"3" деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Тажрыйбанын максатын туура аныктаса, жумуштун жарымы туура аткарылса, бирок аткарылган бөлүмдөрдүн көлөмү туура жыйынтык алууга жана иштин маанилүү, негизги милдеттери боюнча жыйынтыктарды алууга мүмкүнчүлүк берсе;
- Материалдарды, жабдууларды жана объектини тандоону жана ошондой эле тажрыйбанын башталышы боюнча иштерди мугалимдин жардамы менен баштаса;
- Байкоо жүргүзүүнү баяндоодо, жыйынтыктарды жазууда, тажрыйбанын жана өлчөөлөрдүн жүрүшүндө ката кетирсе;
- Ушул иш үчүн принципалдуу мүнөзгө эмес, бирок аткаруу жыйынтыгына таасир эткен тажрыйба рационалдуу эмес шарттарда жүргүзүлсө, жыйынтык алууда чоң айырмага алып келсе же отчетто жалпысынан экиден көп ката кетирсе (бирдиктерди, өлчөөлөрдү, эсептерди, график, таблица, схема ж.б. жазууда);
- Эксперименттин жүрүшүндө одоно ката келтирилсе (айтып берүүдө, жумушту жазууда, материалдар жана жабдуулар менен иштөөдө коопсуздук эрежелерин сактоодо), ал мугалимдин талабы боюнча оңдолсо.

“2” деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Өз алдынча тажрыйбанын максатын аныктай албаса, жумушту толук аткарбаса; жумушка керектүү жабдуулар жана каражаттар даярдалбаса жана аткарылган жумуштун көлөмүнүн бөлүгү менен жыйынтык жасоо мүмкүнчүлүк бербесе;
- Тажрыйбалар, өлчөөлөр, эсептөөлөр, байкоолор туура эмес жүргүзүлсө;
- Эксперименттин жүрүшүндө, жумушту жасалгалоодо, заттар жана жабдуулар менен иштөөдө коопсуздук эрежелерин сактоодо, мугалимдин талабы менен дагы оңдой албаган эки (же андан көп) одоно ката кетирсе.

“1” деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Өз алдынча тажрыйбанын максатын аныктай албаса;
- Тажрыйбалар, өлчөө, эсептөө байкоо иштерин таптакыр жасай албаса;
- Эксперименттик билгичтиктеринин жоктугун көрсөтсө, техникалык коопсуздук эрежелерин сактабаса же одоно бузса.

2. Оозеки жоопторду баалоонун чен-өлчөмдөрү

“5” деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Каралып жаткан кубулуштардын жана законченемдүүлүктөрдүн, закон жана теориялардын так аныктамасын берсе, ошондой эле физикалык чондукту, алардын бирдиктерин жана өлчөөчү куралдарын туура аныктаса;
- Графиктерди, схемаларды, сүрөттөрдү туура аткарса;
- Жоопту өздүк план боюнча далилдүү кура алса;
- Практикалык ишти аткарууда билимин жаңы кырдаалда колдоно алса;
- Материалдын жалпы мазмунунан негизгисин бөлө алса;
- Өз алдынча долбоор, изилдөө иштерин даярдай алса;
- Физика курсу боюнча мурда өтүлгөн материалдар менен жаңы материалдарды айкалыштыра билсе (байланыштар, айырмачылыктар)

“4” деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Жообу “5” деген баага коюлган негизги талаптарды канаатандырса, бирок жаңы мисалдарды келтирүүдө өз планын пайдалана албаса;
- Физика курсу боюнча мурда өтүлгөн материалдар менен жаңы материалдарды айкалыштырууну пайдаланбаса;
- Бир ката, же бирден ашык кемчилик кетирип, бирок мугалимдин жардамы менен оңдосо.

“3” деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Каралган кубулуш, законченемдүүлүктөрдүн маанисин туура түшүнүп, бирок суроолорго жооп берүүдө өз оюн толук жеткире албаса;
- Жөнөкөй маселени иштөөдө даяр формуланы пайдалануу менен өз билимин пайдалана алса;
- 1 одоно, 2-3 одоно эмес каталарды кетирсе.

“2” деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Окуучу талаптарга ылайык негизги предметтик компетенттүүлүктөргө ээ болбосо;
- “3” деген баанын талаптарынан да ылдый каталарды жана кемчиликтерди кетирсе.

“1” деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Окуучу такыр эч нерсе билбесе жана коюлган суроолордун бирине да жооп бере албаса.

3. Физика сабагында жазуу, текшерүү иштерин баалоонун чен-өлчөмдөрү

“5” деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Ишти катасы, кемчилиги жок так аткарса;

“4” деген баа коюлат, эгерде окуучу:

- Ишти толук аткарсан, бирок 1 катасы, 3 төн ашпаган кемчилиги болсо;
- “3” деген баа коюлат, эгерде окуучу:
- Бардык иштин көлөмүнөн 2/3 бөлүгү туура болсо, 1 одоно ката, 3-4 кемчилик болсо.
- “2” деген баа коюлат, эгерде окуучу:
- Иш “3” деген баанын талабына жооп бербесе, же иштин 3/2 бөлүгү аткарылса.
- “1” деген баа коюлат, эгерде окуучу:
- Иш дээрлик аткарылбаса же одоно каталар кетирилсе.

4. Физика сабагында эсептөө маселелерин жана практикалык иштерди аткаруу билгичтигин баалоонун чен-өлчөмдөрү

- “5” деген баа коюлат, эгерде окуучу:
- Берилген элементтерди камтыган маселенин толук чыгарылышын берсе;
- Схема, графикти туура чийсе (керектүү учурда);
- Формула, чондук, бирдиктерди туура жазса;
- Берилген маселенин математикалык туюнтулушун туура берсе.
- “4” деген баа коюлат, эгерде окуучу:
- Маселенин чыгарылышында кемчилик кетсе;
- Керектүү формула, график, схемалар туура берилип, бирок маселенин математикалык туюнтулушунда ката кетирилсе.
- “3” деген баа коюлат, эгерде окуучу:
- Иш “4” деген баанын талабына жооп бербесе жана 1-2 одоно каталар кетсе;
- “2” деген баа коюлат, эгерде окуучу:
- Маселени көрсөтүлгөн талаптарга ылайык чыгара албаса.
- “1” деген баа коюлат, эгерде окуучу:
- Ишти дээрлик аткарбаса же тапшырмаларда одоно каталарды кетирсе.

5. Тесттик тапшырмаларды баалоонун чен-өлчөмдөрү

5	4	3	2	1
Жалпы упайлардын 80-100%	70-79%	50-69%	20-49%	20% аз

Баалоонун түрлөрү жана формалары

- Алдын алуучу (диагностикалык);
- Калыптандыруучу (формативдик);
- Жыйынтыктоочу (суммативдик).

Алдын алуучу (диагностикалык баалоо) – бул окуучунун билимдеринин, билгичтиктеринин, көндүмдөрүнүн жана компетенттүүлүгүнүн алгачкы калыптануу деңгээлин аныктоо. Алдын алуучу (диагностикалык) баалоо адатта окуу жылынын башында же теманы алгач үйрөтүүдө, бөлүмдүн башында биринчи сабакта жүргүзүлөт жана жылдын аягында окуучулардын күтүлүүчү натыйжага жетишүү прогрессин аныктоого мүмкүндүк берет.

Калыптандыруучу (формативдик) баалоо – бул окуучулардын материалды жеке өздөштүрүү өзгөчөлүгүн жана ийгиликтүүлүгүн аныктоо, ошондой эле күтүлүүчү натыйжага жетиш үчүн окуучуларга сунуштарды иштеп чыгуу. Окуучулардын конкреттүү аткарган иштеринин жыйынтыгы бааланат. **Жыйынтыктоочу (суммативдик) баалоо** – окуучулардын жыйынтыктоочу баасы окутуунун ар бир баскычы үчүн пландаштырылган натыйжаларга окуучунун жетишүү даражасын аныктоо үчүн колдонулуп, күндөлүк, аралык жана жыйынтык баалоодон келип чыгат. **Күндөлүк баалоо** окуучулардын окуу материалын өздөштүрүүдөгү жеке өзгөчөлүктөрүн эске алуу менен, предметтик стандарт тарабынан сунушталган баалоонун чен-өлчөмдөрүнө (критерийлери) ылайык жүргүзүлөт.

Орто аралык баалоо предметтик стандартта аныкталган күтүлүүчү натыйжаларга, мазмундук тилкелерге ылайык жана иштин негизги түрлөрү аркылуу жүргүзүлөт:

- физикалык объектини байкоо жана сыпаттоо;
- лабораториялык-практикалык иштер;
- ар кандай булактар менен иштөө (аныктагычтар менен иштөө);
- жазуу иштери (физикалык диктант, өз алдынча иштер, тесттик тапшырмалар, таяныч конспект-схемаларын түзүү);
- оозеки жооп/презентация;
- эксперимент өткөрүү;
- долбоор, изилдөө иштери, иштин өзгөчөлөнгөн түрлөрү;
- портфолио (жетишкендик папкасы).

Түзгөн предметтик мугалим: Орособек уулу Оңолбек

Макулдашылды:

Бекитемин:

Окуу бөлүмүнүн башчысы:

Убактылуу мектеп директорунун

Андлеттин аткаруучу:

 Артыков У.

 Кенеева Г.

«30» август 2022-жыл

«30» август 2022-жыл

Англис тили предметинен окуучулардын билимин баалоо критерийлери

Баалоонун түрлөрү

Окуучулардын билим берүү жетишкендиктерин өлчөө үчүн баалоонун үч түрү колдонулат: диагностикалык, формативдүү, жыйынтыктоочу жана жыйынтыктоочу.

Диагностикалык баалоо

Прогресси баалоо үчүн мугалим окуу жылында окуучунун компетенциясынын калыптанышынын баштапкы деңгээлин жетишилген натыйжалар менен салыштырат.

Диагностикалык баалоонун натыйжалары жалпыланган сыпаттамалар түрүндө жазылат жана мугалимдин окуу максаттарын жана окуучунун окуу максаттарын коюу аркылуу окуу процессин жакшыртуу жана оңдоолорду киргизүү үчүн негиз болуп кызмат кылат.

Формативдик баалоо

Формативдик баалоонун максаттары окуучулардын материалды өздөштүрүүсүнүн ийгилигин жана индивидуалдык өзгөчөлүктөрүн аныктоо, ошондой эле окуучуларга ийгиликке жетүү үчүн сунуштары иштеп чыгуу болуп саналат. Мугалим окутууну өз убагында тууралоо, пландаштырууга өзгөртүүлөрдү киргизүү, ал эми окуучу өз ишинин сапатын жогорулатуу үчүн формативдүү баалоону колдонот. Студенттин аткарган конкреттүү иши бааланат, бирок анын жөндөмдүүлүгүнүн деңгээли эмес.

Окутуунун орто натыйжаларын баалоодо окуучулардын өзгөчөлүктөрү эске алынат (иштин темпи, теманы өздөштүрүү жолдору ж.б.), көңүл окуучулардын жетишкендиктерине жана ийгиликтерине бурулат. Окуучунун прогресси билим берүү чөйрөлөрүндө белгилүү бир окуу натыйжаларына жетишүү катары аныкталат. Журналдагы баа зарылчылыкка жараша жазылат, мугалим окуучулардын жеке прогрессине өзүнүн байкоолорун жазат.

Суммативдик баалоо

Окуучуларды жыйынтыктоочу баалоо студенттин билим берүүнүн ар бир деңгээли боюнча пландаштырылган натыйжаларга жетишүү даражасын аныктоо үчүн кызмат кылат жана учурдагы, аралык жана жыйынтыктоочу баалардан турат:

- Жекече аткарылган тапшырмаларды учурдагы баалоо баалоо нормаларына (туура чечимдердин саны, кетирилген каталардын саны, каттоо эрежелерин сактоо ж.б.) жана мугалим тарабынан коюлган жеке иштерди аткаруунун критерийлерине жараша жүргүзүлөт. Мугалим окуу материалын иштеп чыгууда окуучулардын жеке өзгөчөлүктөрүнө жараша учурдагы баалоону жүргүзөт.

- Аралык баалоо предметтик окуу планында аныкталган иштердин түрлөрүнүн негизинде жүргүзүлөт:

- жазуу эми ектери/булак менен иштөө;

- оозеки жооп/презентация;

өнөктөштү түшүнүү, өнөктөштүн айткандарына туура жооп берүү, алардын айткандарынын ар түрдүүлүгү. Алардын айрымдары байланышты бузушат. Ошол, түшүнбөстүккө алып келет. Башкалары норманын бузулушуна күбө болушса да, түшүнүүнү бузбайт. Акыркыларды эскертүүлөр катары кароого болот. Ушуга байланыштуу сүйлөө чеберчилигин баалоонун негизги критерийлери: темага ылайыктуулугу, айтылышынын жетишээрлик көлөмү, тилдик каражаттардын ар түрдүүлүгү жана башкалар каралышы керек жана кошумча критерий катары каталарды кароо максатка ылайыктуу.

Мини эссе (эссе) жана каттар

«5» деген баа ой-пикирлери логикалык жана жанрдын талаптарына ылайык берилген, ырааттуу текст куруунун бардык нормалары сакталган, түрдүү синтаксистик конструкциялар колдонулган, грамматикалык жана стилистикалык эрежелерге ылайык түзүлгөн чыгармага коюлат. . 2ден ашык ката кетирилбейт (анын ичинде 1 жалпы сөз).

Ойлору логикалык жактан берилген, бирок жанрдын талаптарынан четтөөлөргө жол берилген чыгармага «4» деген баа коюлат. . грамматикалык жана стилистикалык нормалар сакталат, бирок жазуу тилин билүүнүн кээ бир көрсөткүчтөрү боюнча эң жогорку баа менен дал келбестиктер бар (берүүнүн толуктугу жана тактыгы жетишсиз, текст бардык жерде сакталбайт.3-5 ката кетирилген.Бирок 2ден ашык эмес жалпы сөз).

Ишке "3" деген баа коюлат. 6-9 ката, анын ичинде бдан көп эмес жалпы кеп катасы бар болсо, текстти куруунун нормаларын одоно бузуусуз чет тилинде ойду айтуу жөндөмдүүлүгү табылган.

Конструкцияларды куруунун грамматикалык жана стилистикалык нормалары табылган (10-13 ката менен 10 жалпы кеп катасы) иш үчүн «2» деген баа коюлат

Предметтик мугалим: Юсупова А.

Макулдашылды:

Бекитемин:

Окуу бөлүмүнүн башчысы:

Убактылуу мектеп директорунун

Министрин аткаруучу:

 Артыков У.

 Кенеева Г.

«30» август 2022-жыл

«30» август 2022-жыл

Кыргыз тили сабагынанда негизги иштерди баалоо критерийлери жана нормалары

Оозеки сурамжылоо. Кыргыз тилинде оозеки сурамжылоо окуучулардын билимин эсепке алуунун негизги жолу болуп саналат. Окуучунун толук жообу берилген темага байланыштуу, логикалык ырааттуу билдирүү, анын аныктамаларды конкреттүү учурларда эрежелерди колдоно алуу жөндөмүн көрсөтөт.

Окуучулардын жообун сунушталган баалоо критерийлери:

- 1) Жооптун суроого дал келиши;
- 2) Жооптун далилденүүсү;
- 3) Жооптун тил кооздугу;

Сунушталган нормативдер:

Оозеки жооптун баалоо көрсөткүчтөрү

Көрсөткүчтөр:

«5» деген баа окуучу билимин жана ошол теманы түшүнгөнүн көрсөтөт:

- 1) Тил түшүнүктөрүнө туура аныктамаларды берет;
- 2) Өзүнүн ой пикирин негиздей алат, билимин практикада колдоно алат, керектүү мисалдарды китептен эле келтирбестен, өз алдынча да түзө алат;
- 3) Адабий тилдин нормаларында материалды иреттүү жана туура баяндайт.

«4» деген баа жооп –5// деген баадагы талаптарга дал келет, бирок өзү ондогон 1,2 катага, ырааттуулукта жана тил коопсуздугундагы баяндоодо 1,2 кемчиликке жол берет.

«3» деген баа Окуучу билимин жана оол теманын негизинде жоболорун түшүнгөнүн көрсөтөт, бирок:

- 1) Материалды толук эмес баяндайт жана түшүнүктөрдү же эрежелерди так эмес аныктоого жол берет;
- 2) өз оюн жетишерлик терең жана ишенерлик далилдей албайт жана өз мисалдарын келтире албайт;
- 3) материалды ирээти менен баяндабайт жана тил кооздугунда баяндоого катага жол берет

«2» деген баа Окуучу ылайыктуу бөлүмдүн материалын көпчүлүк бөлүгүн билбегендигин көрсөтөт, эреже жана түшүнүктөрдү так жана кыска түшүндүрүүдө катага жол берет, материалды иретсиз баяндайт. -2 деген баа окуучуну даярдоодо кийинки материалды ийгиликтүү өздөштүрүүсүнө олуттуу тоскоол боло турган кемчиликтерин белгилейт.

«1» деген баа Окуучу материалды толук билбегендигин жана түшүнбөгөндүгүн көрсөтөт.

Эскертүү. (-5// -4// -3//) деген баа бир эле жолу берилген жоопко гана эмес (окуучунун даярдануусун текшерүүгө белгилүү бир убакыт берилгенде), убакыткабөлүнүп берилген, башкача айкында окуучу тарабынан берилген жооптордун жыйынтыгы, сабак аралыгында (ар бир сабакка балл чыгарылат), сабак учурунда окуучунун жооптору угулган гана эмес, анын билимин практикада колдонуу жөндөмдүүлүгүн текшерүү жүргүзүлгөн шартта.

Жат жазуу

Жат жазуу –бул орфографиялык жана пунктуациялык сабаттуулукту текшерүүнүн негизги формасы. Жат жазууга байланыштуу тексттерди колдонуу жондүү, заманбап, адабий тилдин нормаларына жооп берген, ошол класстын окуучуларына мазмуну боюнча ылайыктуу болуш керек.

Жат жазуу тексттерине болгон талаптар

Тексттин көлөмү

5-класс үчүн- 90-100 сөз

6-класс үчүн- 100-110 сөз

7-класс үчүн 110-120 сөз

8-класс үчүн 120- 150 сөз

9-класс үчүн 150- 170 сөз

Сөздөрдү эсептөөдө өз алдынча жана көмөкчү сөздөр да эсепке алынат.

Сөздүн көлөмү сүйлөм ичинде төмөндөгүдөй өлчөмдө болууга тийиш

5-класс – 5 сөздөн ашык эмес

6-7- класстарда 7 сөздөн ашык эмес

8-9-класстарда -10дон ашпаган өлчөмдө

Биринчи чейректин аягына чейин (ал эми 5-класста-биринчи жарым жылдыктын аягына чейин) тексттин көлөмү сакталат.

Текшерүүчү жат жазууда орфограммалар менен сөздөрдү өздөштүрүүсүн текшерет.

Текшерүүчү сөздүк жат жазуу текшерүүгө мүмкүн болбогон жана текшерүүгө кыйын болгон орфограммалар менен сөздөрдү өздөштүрүүсүн текшерет. Ал төмөнкү сөз көлөмүнөн турушу мүмкүн: 5-класс үчүн – 15-20, 6-класс үчүн -20-25, 7-класс үчүн 25-30, 8- класс үчүн- 30-35, 9-класс үчүн 34-40.

Белгилүү бир темадагы жат жазуу ошол теманын орфограмма же пунктограммалардын негизги формаларын кошуш керек, жана да мурда жетишкендиктеринин бекемдигин табуусун камсыз кылат.

Текшерүүчү жат жазуу үчүн ошол темада окутулуп жаткан орфограмма жана пунктограммалар 2-3 учур менен бериле турган тексттерди тандоо керек. Мурда үйрөнгөн орфограмма жана пунктограммалардан негизгиси эле кошулат, алар 1-3 учур менен берилиш керек.

Жалпы алганда текшерилген орфограмма жана пунктограммалардын көлөмү 5- класста-12 ар түрдүү орфограмма жана 2-3 пунктограмма, 6-класста 16 ар түрдүү орфограмма жана 3-4 пунктограмма,

7-класста 20 ар түрдүү орфограмма жана 4-5 пунктограмма,

8-класста 24 ар түрдүү орфограмма жана 10 пунктограмма,

9-класста 24 ар түрдүү орфограмма жана 15 пунктограммдан ашпаш керек.

Текшерүүчү жат жазуунун текстине жетишерлик өлчөмдө бекемделип, кайта дагы үйрөтүлгөн гана орфограммалар кошулушу зарыл.

Сунушталган нормативдер:

Жат жазууну баалоо көрсөткүчүнүн таблицасы

Баа	Көрсөткүчтөр
“5” деген баа	Катасыз иш же 1 одоно эмес орфографиялык, 1 одоно эмес пунктуациялык же 1 одоно эмес грамматикалык катасы бар болсо.
“4” деген баа	2 орфографиялык жана 2 пунктуациялык, же 1 орфографиялык жана 3 пунктуациялык каталар, же 4 пунктуациялык ал эми орфографиялык каталардын жок болгонунда. “4” деген баа 3 орфографиялык катада коюлушу мүмкүн, эгер алардын арасында бир типтегилер болсо. Аны менен бирге 2 грамматикалык катага да жол берилет.
“3” деген баа	4 орфографиялык жана 4 пунктуациялык каталар, же 3 орфографиялык жана 5 пунктуациялык каталар, же 7 пунктуациялык ал эми орфографиялык каталардын жок болгонунда. 5-класста “3” деген бааны 5 орфографиялык жана 4 пунктуациялык каталарда коюуга уруксат берилет. “3” деген баа 6 орфографиялык жана 6 пунктуациялык катада коюлушу мүмкүн, эгер алардын арасында бир типтүү жана одоно эмес каталар бар болсо. Анын менен бирге 4 грамматикалык катага да жол берилет.
“2” деген баа	7 орфографиялык жана 7 пунктуациялык каталар, же 6 орфографиялык жана 9 пунктуациялык каталар, же 8 орфографиялык жана 6 пунктуациялык каталар.
“1” деген баа	“2” деген баага караганда каталардын санынын көптүгү.

Эскертүү.

Жат жазууну баалоодо оңдолот, бирок катасы эсептелминбейт:

1) сөз ташууда;

2) мектеп программасына кирбеген эрежелерге;

3) а.и үйрөнбөгөн эрежелерге;

4) жазуудагы жаңылыштык - туура эмес жазылуулар.

Жат жазууларды баалоодо катанын өзгөчө сапатын эсептөө маанилүү. Каталар арасында одоно эмес, мындайча айтканда сабаттуулукту мүнөздөй турган олуттуу мааниге ээ болбогондорун белгилей кетиш керек. Каталарды эсептөөдө эки одоно эмес ката бир катага эсептелинет. Одоно эмес каталарга төмөнкүлөр кирет:

1) эрежеден тышкары

2) баш тамганын, энчилүү аттардын жазылышы;

3) бир тыныш белгинин ордуна экинчиси коюлган учурда;

4) айкалышып турган белгилердин бирин калтырып кетүү же ырааттуулугун бузуу.

Катанын бир типтүү жана кайталана берүүчүлүгүн эске алуу керек. Эгерде ката бир эле сөздө же бир уңгу сөздүн уңгусунда кайталана берсе, анда ал бир катага эсептелинет. Бир типтүү деп бир эреже бузулган катаны эсептейбиз, эгер туура жазылуунун тандоо шарты ошол сөздүн грамматикалык жана фонетикалык өзгөчөлүктөрүнөн турса.

1) Бир сөздүн туура жазылышын табыш үчүн башка (бир уңгу) сөздөрдү же анын формасын тандоо керек болгондо бир типтүү ката болуп эсептелинбейт.

2) Биринчи үч бир типтүү каталар бир ката болуп эсептелет, кийинки ар бир ошол сыяктуу ката өз алдынча ката болуп эсептелинет.

3) Эгерде бир сөздө текшерүүгө мүмкүн болбогон орфограммалар менен кошо 2 жана андан ашык катага жол берилсе, анда бардыгы бир ката болуп эсептелинет.

Сунушталган нормативдер:

Контролдук сөздүк жат жазууну баалоо көрсөткүчүнүн таблицасы

“5” деген баа ката жок

“4” деген баа 1-2 ката

“3” деген баа 3-4 ката

“2” деген баа 7 ката

“1” деген баа 7 катадан ашык

Текшерүү иши (грамматикалык тапшырмасы бар жат жазуу)

Жат жазуу жана кошумча (фонетикалык, лексикалык, орфографиялык, грамматикалык) тапшырмадан турган текшерүү ишинде, ар бир иштин түрүнө эки баа коюлат. Жат жазууну баалоодо жогоруда айтылган нормативдерди колдонуу керек. Грамматикалык тапшырмаларды аткарууда жол берилген орфографиялык, пунктуациялык жана грамматикалык каталар, жат жазууга баа коюп атканда эсептелинет.

Сунушталган нормативдер:

Грамматикалык тапшырманы баалоо көрсөткүчүнүн таблицасы

“5” деген баа Тапшырма туура аткарылган

“4” деген баа Тапшырманын $\frac{3}{4}$ кем эмес бөлүгү туура аткарылган

“3” деген баа Тапшырманын жарымынан кем эмесин туура аткарылган

“2” деген баа Тапшырманын жарымдан кем туура аткарылган

“1” деген баа Бардык тапшырмалар ката аткарылган

-долбоор, изилдөө иштери, иштин конкреттүү түрлөрү;

-портфолио (жетишкендиктер папкасы).

Иштин бардык түрлөрү баалоо критерийлеринин негизинде бааланат, милдеттүү болуп саналат жана баалоо планын түзүүдө мугалим тарабынан алдын ала пландаштырылат.

Корутунду баа

Жыйынтыктоочу баалоо мектеп календарына (чейрек, жарым жылдык, окуу жылы) ылайык жүргүзүлөт жана колдонуудагы стандарттарга жана иштелип чыккан баалоо критерийлерине ылайык жазуу жүзүндө жүргүзүлөт» (3).

Баалоо түрлөрү

Билим берүү системасында педагогикалык баалоонун эки түрү колдонулат, алар милдеттери боюнча айырмаланат: ченемдик жана критикалык.

Жеке окуучулардын билимин ченемдик баалоо студенттердин өзүнчө тобунун даярдыгынын деңгээлине карата жүргүзүлөт. Анын максаты айрым студенттер менен башка студенттердин ортосунда билимди практикалык салыштыруу болуп саналат.

Жеке окуучулардын билимин критериалдык баалоо белгиленген стандарттарга карата жүргүзүлөт. Анын максаты белгиленген стандарттарга карата айрым студенттердин же топтордун натыйжаларын сүрөттөп берүү болуп саналат.

Баалоонун бул эки түрү бири-бирин жокко чыгарбайт, педагогикалык практика нормативдик да, критериалдык да баалоого муктаж. Мугалим баа берүүнүн кандай түрүн колдонуу керек экендигин аныктоо үчүн, ал баа берүүнүн максатына кайрылышы керек. Эгерде ар бир студент окуу материалынын маанилүү бөлүгүн өздөштүргөнүн же өздөштүрбөгөнүн аныктоо зарыл болсо, анда бул учурда критериалдык баалоонун түрүн колдонуу зарыл. Эгерде предмет боюнча мектептик олимпиадага катышуу үчүн бир класстан бир нече окуучуну тандап алуу зарыл болсо, анда баалоонун нормативдик түрү зарыл экендиги талашсыз.

Баалоо формалары

1. Окуу

Окууга сунушталган тексттин татаалдыгы чет тилин үйрөнүү деңгээлине жараша болот. Мисалы, 5-класстын окуучулары окууга сунуш кылган текст 9-класстын окуучулары сунуштаган тексттен татаалдыгы боюнча абдан айырмаланат.

Окулган нерсенин негизги мазмунун түшүнүү менен окуу (кирүү)

“5” деген баа эгерде ал түпнускадагы (адапташкан эмес) тексттин негизги мазмунун түшүнсө, негизги ойду бөлүп көрсөтсө, негизги фактыларды аныктай алса, тааныш эмес сөздөрдүн маанисин боолголосо, ага коюлат.

контекст, же сөз жасоо элементтери боюнча, же эне тили менен окшоштугу боюнча. Чет тилдеги текстти окуу ылдамдыгы студент эне тилинде окуганга салыштырмалуу жай болушу мүмкүн.

Эгерде ал түпнуска тексттин мазмунун түшүнсө, негизги ойду бөлүп көрсөтсө, жеке фактыларды аныктай алса, «4» деген баа коюлат. Бирок анын лингвистикалык божомолу жетишээрлик өнүкпөгөн, кээ бир бейтааныш сөздөрдү түшүнүү кыйында турат, сөздүккө көбүрөөк кайрылууга аргасыз болот, окуу темпи жай.

«3» деген баа окуганынын негизги мазмунун толук түшүнбөгөн, тексттеги аз гана фактыларды бөлүп көрсөтө алган, лингвистикалык божомолу такыр өнүкпөгөн окуучуга коюлат.

Окуучу текстти түшүнсө же тексттин мазмунун туура эмес түшүнсө, айрым фактыларды издөөдө текстте ориентацияланбаса, бейтааныш лексиканы семантизациялоону билбесе, «2» деген баа коюлат.

Мазмунду толук түшүнүү менен окуу (үйрөнүү)

Студент жөнөкөй оригиналдуу текстти (көркөм эмес, илимий-популярдуу, нускама же туристтик китепчеден үзүндү) толук түшүнгөндө «5» деген баа коюлат. Ошол эле учурда ал окулуп жаткан нерсени түшүнүүгө багытталган бардык белгилүү ыкмаларды колдонгон (семантикалык божомол, анализ).

Окуучу текстти толук түшүнүп, бирок сөздүккө кайра-кайра кайрылса, «4» деген баа коюлат. «3» деген баа окуучу текстти толук түшүнбөсө, аны семантикалык иштетүү ыкмаларын билбесе коюлат.

Окуучу текстти түшүнбөй калган учурда «2» деген баа коюлат. Ал сөздүктөн тааныш эмес сөздөрдү араң табат.

Кызыктуу же керектүү маалыматты табуу менен окуу (корүү)

Эгерде студент жөнөкөй оригиналдуу текстти (мисалы, поезддин графигин, менюсун, телепрограммасын) же бир нече кичинекей тексттерди тез сканерлеп, талап кылынган маалыматты туура тандай алса, ага «5» деген баа коюлат.

Студентке текстти жетишерлик тез карап жатканда «4» деген баа берилет, бирок ошол эле учурда ал берилген маалыматтын 2/3 бөлүгүн гана табат.

Эгерде студент бул тексттен (же бул тексттерден) берилген маалыматтын болжол менен 1/3 бөлүгүн тапса, «3» деген баа коюлат.

«2» деген баа студент текстте иш жүзүндө ориентирленбесе коюлат.

Угуу түшүнүү

Тыбыштуу тексттерди кулак менен түшүнүүдө негизги кеп милдети окуучуга берилген маалыматты чыгарып алуу болуп саналат.

«5» деген баа негизги фактыларды түшүнгөн, өзүнчө, маанилүү маалыматты (мисалы, контекстте, аба ырайында, кулактандырууларда, радио жана телеберүүлөрдө тааныш эмес сөздөрдүн болжолунан) бөлүп ала алган окуучуга коюлат. , контексттеги бейтааныш сөздөрдүн бир бөлүгүнүн маанисин болжолдоп, тапшырманы чечүү үчүн маалыматты колдоно алган (мисалы, тигил же бул радиоберүү).

Баардык негизги фактыларды түшүнбөгөн студентке «4» деген баа коюлат. Коммуникативдик тапшырманы чечүүдө ал маалыматтын 2/3 бөлүгүн гана колдонгон.

«3» деген баа окуучу тексттин 50%ын гана түшүнгөнүн көрсөтөт. Кээ бир фактыларды туура эмес түшүнүшкөн. Ал өзүнө жүктөлгөн коммуникативдик милдетти толук чече алган жок.

Рейтинг «2» коюлду. Эгерде окуучу негизги тексттин жарымынан азын түшүнсө. Ал өзүнө жүктөлгөн кеп милдетти чече алган жок.

Сүйлөө

Чыныгы жашоодо сүйлөө коммуникациянын эки формасында пайда болот: сыпаттоо же окуя сыяктуу ырааттуу билдирүүлөр түрүндө жана өнөктөш менен баарлашууга катышуу түрүндө.

Когеренттүү билдирүүлөрдү же окуучулардын сүйлөшүүгө катышуусун баалоодо көптөгөн мугалимдер лексикалык жана грамматикалык каталарга көңүл бурушат жана бул каталардын санына жараша гана бааларды коюшат. Мындай мамилени туура деп айтуу кыйын.

Окуянын же сүрөттөмөнүн маанилүү көрсөткүчтөрү болуп тема а ылайыктуулугу, баяндоонун толуктугу, тилдик каражаттардын ар түрдүүлүгү саналат. Ал эми баарлашуу учурунда –

«30» август 2020год

Критерии (нормы) оценок письменных работ по русскому языку для обучающихся общеобразовательных школ с индивидуальным подходом по русскому языку и литературе

класс	Объем контрольного диктанта и списывания на конец года	Объем словарного диктанта
1	<u>15</u>	7-8
2	<u>30</u>	8-10
3	<u>55</u>	10-12
4	<u>75</u>	12-15

Тексты для изложения и сочинения увеличиваются на 15-20 слов. Сочинения и изложения носят обучающий характер.

Выставление оценок за контрольный диктант:

Оценка «5» ставится за диктант, в котором допущено два исправления или две негрубые ошибки; работа написана аккуратно

Оценка «4» ставится за диктант, в котором допущено не более двух орфографических, 3 пунктуационных и 3 логопедических ошибок; работа выполнена аккуратно, но допущены исправления

Оценка «3» ставится за диктант, если в нем допущено 3-5 орфографических, 4 пунктуационных и 4 логопедических ошибки или 7 орфографических и 4 логопедических ошибки; допущены исправления

Оценка «2» ставится за диктант, в котором более 8 орфографических, 8 логопедических ошибок, допущены исправления

Негрубые ошибки:

- исключение из правил;
- повторение одной и той же буквы;
- недописанное слово;
- перенос слов;
- единичный пропуск буквы на конце слова;
- дважды написанное одно и то же слово в предложении

3 негрубые ошибки + 1 ошибка

Однотипные ошибки:

Первые три однотипные ошибки = 1 ошибке, но каждая следующая подобная считается за отдельную ошибку.

За одну ошибку в диктанте считаются:

- два исправления;
- две пунктуационные ошибки;
- повторение ошибок в одном и том же слове (например, в слове «ножи» дважды написано в конце «ы»). Если же подобная ошибка встречается в другом слове, она считается за ошибку.

За ошибку в диктанте не считаются:

- ошибки на те разделы орфографии и пунктуации, которые ни в данном классе, ни в предшествующих классах не изучались (такие орфограммы учителю следует оговорить с обучающимися перед письменной работой, выписать трудное для них по написанию

слово на доске);

- единственный пропуск точки в конце предложения, если первое слово следующего предложения написано с заглавной буквы;

- единственный случай замены одного слова без искажения смысла.

Оценка за грамматические знания:

- «5» - все верно;
- «4» - не менее $\frac{3}{4}$ верно;
- «3» - не менее $\frac{1}{2}$ верно;
- «2» - не выполнено больше половины задания.

Оценка за словарный диктант (оценивается строже контрольного диктанта):

- «5» - нет ошибок;
- «4» - 1-2 ошибки или 1 исправление (1-ый класс);
1 ошибка или 1 исправление (2-4-е классы);
- «3» - 3 ошибки и 1 исправление (1-ый класс);
2 ошибки и 1 исправление (2-4-е классы);
- «2» - 4 ошибки (1-ый класс);
3 ошибки (2-4-е классы).

При выполнении грамматических заданий следует руководствоваться следующими нормами оценок:

- оценка «5»** ставится за безошибочное выполнение всех заданий, когда ученик обнаруживает осознанное усвоение определений, правил и умение самостоятельно применять знания при выполнении;
- оценка «4»** ставится, если ученик обнаруживает осознанное усвоение правил, умеет применять свои знания в ходе разбора слов и предложений и правил выполнил не менее $\frac{3}{4}$ заданий;
- оценка «3»** ставится, если ученик обнаруживает усвоение определенной части из изученного материала, в работе правильно выполнил не менее $\frac{1}{2}$ заданий;
- оценка «2»** ставится, если ученик обнаруживает плохое знание учебного материала, не справляется с большинством грамматических заданий.

Речевые (логопедические) ошибки, обусловленные недоразвитием речи:

1. Фонематические ошибки:

б-п, г-к, д-т, д-л-н, б-м (артикуляционные);

ц-с, ц-т, т-г, ч-щ (аффрикаты и компоненты, входящие в их состав).

2. Ошибки анализа и синтеза:

- пропуски согласных при их стечении;
- пропуски гласных;
- добавление гласных;
- перестановка букв.

3. Диспраксии (кинестические ошибки):

- потеря мелких элементов букв (ш-и, т-п, м-л, ц-ш);
- потеря соединения (мл, ми, ао).

4. Ошибки в замене букв по оптическому сходству:

(б-д, в-д, ш-и, ш-т).

Классификация ошибок в письменной речи обучающихся:

I- орфографическая

V- пунктуационная

Г- грамматическая (нарушение согласования, управления, раздельное написание слова, пропуск предлогов, словообразовательные, нарушение границ предложения и др.)

Л- логопедические

Р- речевая лексическая

(коричневые волосы вместо каштановых)

Лог.- логическая

Ф- фактическая

(териодор вместо Теодор Нетте)

V- пропусков слов

[ ]- лишняя часть

Z- абзац

Z- абзац не нужен

Нормы оценивая диктантов в 5-9 классах 5,7 вида

Вид диктанта	Нормы оценок (количество ошибок)			
	«5»	«4»	«3»	«2»
контрольный	1 негрубая орфографическая + 1 негрубая пунктуационная + 1 логопедическая	2 орфографически е + 2 пунктуационные + 3 логопедические	6 орфографически х + 4 пунктуационные + 4 логопедические	8 орфографически х + 8 пунктуационных + 6 логопедических и более
		1 орфографическая + 4 пунктуационные + 3 логопедические	5 орфографически х + 5 пунктуационных + 4 логопедических орфографически х + 7 пунктуационных + 5 логопедических	

Словарный

0

1-2

3-4

до 7

Повторяющиеся – это ошибки в одном и том же слове или морфеме, на одно и то же правило (например, выращенный, возраст), а в пунктуации, например, выделение или невыделение причастных оборотов в одинаковой позиции. Такие ошибки замечаются, исправляются, однако три такие ошибки считаются за одну.

Однотипные – это ошибки на одно правило, если условия выбора правильного написания заключены в грамматических (в армии, в рожи, колятся, борятся) и фонетических (пирожек, счерчек) особенностях данного слова. Первые три однотипные ошибки принято считать за одну, каждая последующая – как самостоятельная. Нельзя считать однотипной ошибкой написание, которое проверяется опорным словом: безударные гласные, сомнительные и непроизносимые согласные, падежные окончания в разных формах и некоторые другие.

Если в одном слове с непроверяемыми орфограммами (типа привилегия, интеллигенция) допущены две и более ошибок, то все они считаются за одну.

Оценка дополнительного задания к диктанту.

Показатели для оценки дополнительного задания к диктанту

Оценка	«5»	«4»	«3»	«2»
Уровень выполнения задания	Все задания выполнены верно	Правильно выполнены не менее $\frac{3}{4}$ всех заданий	Правильно выполнено не менее $\frac{1}{2}$ заданий	Не выполнено более половины заданий

Оценка сочинений и изложений

Основными формами проверки речевого развития обучающихся являются сочинения и изложения. Это комплексные работы, с помощью которых проверяются различные стороны языковой и речевой подготовки учащихся:

- коммуникативные умения, т.е. умения раскрыть тему высказывания, передать основную мысль, изложить материал последовательно и связно, найти для него соответствующую композиционную и языковую форму.
- языковые навыки или соблюдение в речи норм литературного языка.
- навыки правописания – орфографические и пунктуационные

Требования к объему сочинений и изложений

Примерный объем текста	5 класс	6 класс	7 класс	8 класс	9 класс
Подробное изложение (количество слов)	100-130	130-170	170-220	220-300	300-350
Классное сочинение (количество страниц)	0,5 - 1	1 – 1,5	1,5 - 2	2 - 3	3 - 4

Любое сочинение и изложение оценивается двумя отметками: первая ставится за содержание и речевое оформление; вторая – за грамотность, то есть за соблюдение орфографических, пунктуационных и языковых норм. Обе отметки считаются отметками по русскому языку.

Классификация ошибок в содержании сочинений и изложений

<i>Фактические ошибки</i>	<i>Логические ошибки</i>
<p>В изложении: Неточности, искажения текста в обозначении времени, места событий, последовательности действий, причинно-следственных связей.</p> <p>В сочинении: искажение имевших место событий неточное воспроизведение источников имен собственных, мест событий, дат</p>	<ul style="list-style-type: none"> - нарушение в последовательности в высказывании - отсутствие связи между частями сочинения (изложения) и между предложениями - неоправданное повторение высказанной ранее мысли - раздробление одной микротемы другой микротемой - несоразмерность частей высказывания или отсутствие необходимых частей - перестановка частей текста (если она не обусловлена заданием к изложению) - неоправданная подмена лица, от которого ведется повествование. К примеру, повествование ведется сначала от первого, а потом от третьего лица

Речевые ошибки

К речевым ошибкам относятся ошибки и недочеты в употреблении слов и построении текста. Первые в свою очередь делятся на семантические и стилистические.

К речевым семантическим ошибкам можно отнести следующие нарушения:

- употребление слова в несвойственном ему значении, например: мокрыми ресницами он шлепал себя по лицу; реки с налипшими на них городами; устав ждать, братик опрокинул подбородок на стол;
- неразличение (смещение) паронимов или синонимов, например: рука болталась, как плетень; учитель не должен потакать прихотям ребенка и идти у него на поводке;
- нарушение лексической сочетаемости, например: Чичиков постепенно покидает город; пули не свистели над ушами;
- употребление лишних слов, например: опустив голову вниз; он впервые познакомился с Таней случайно;
- пропуск, недостаток нужного слова, например: Сережа смирно сидит в кресле, закутанный белой простыней, и терпеливо ждет конца (о стрижке); стилистически неоправданное употребление ряда однокоренных слов (например, характерная черта характера; приближался все ближе и ближе).

Стилистические ошибки представляют собой следующие нарушения, которые связаны с требованиями к выразительности речи:

- неоправданное употребление в авторской речи диалектных и просторечных слов, например: У Кати было два парня: Левин и Вронский;
- неуместное употребление эмоционально окрашенных слов и конструкций, особенно в авторской речи (например, рядом сидит папа (вместо отец) одного из малышей);
- смешение лексики разных исторических эпох;
- употребление штампов;

- речевые ошибки в построении текста.
Речевые ошибки в построении текста:
- бедность и однообразие синтаксических конструкций;
- нарушение видовременной соотнесенности глагольных форм (например, когда Пугачев выходил из избы и сел в карету, Гринев долго смотрел ему вслед);
- стилистически неоправданное построение слов;
- неудачное употребление местоимений для связи предложений или частей текста, приводящее к неясности, двусмысленности речи (например, Иванов закинул удочку и она клюнула);
- неудачный порядок слов.

Грамматические ошибки

Грамматические ошибки – это нарушение грамматических норм образования языковых единиц и их структуры.

Анализ грамматических ошибок помогает учителю определить, какими нормами языка (словообразовательными, морфологическими, синтаксическими) не владеет ученик.

Разновидности грамматических ошибок:

- **словообразовательные**, состоящие в неоправданном словосочинительстве или видоизменении слов нормативного языка (например, надсмешка, подчерк, нагинаться, спинжак, беспощадство, публицизм и т.п.). Такие ошибки нельзя воспринимать как орфографические;
- **морфологические**, связанные с ненормативным образованием форм, слов и употреблением частей речи (писав свои произведения, не думал, что очутюсь в полной темноте; одни англичаны; спортсмены в каноях; ихний улыбающийся ребенок, ложит и т.д.).
- **синтаксические**
  - а) ошибки в структуре словосочетаний, в согласовании и управлении (например, браконьерам, нарушающих закон; жажда к славе;
  - б) ошибки в структуре простого предложения:
    - нарушение связи между подлежащим и сказуемым (например, солнце села; но не вечно ни юность, ни лето; это было моей единственной книгой в дни войны)
    - нарушение границы предложения (например, Собаки напали на след зайца. И стали гонять его по вырубке);
    - разрушение ряда однородных членов (например, настоящий учитель верен своему делу и никогда не отступать от своих принципов. Почти все вещи в доме большие: шкафы, двери, а еще грузовик и комбайн);
    - ошибки в предложениях с причастными и деепричастными оборотами (например, причалившая лодка к берегу. На картине «Вратарь» изображен мальчик, широко расставив ноги, упершись руками в колени);
    - местоименное дублирование одного из членов предложения, чаще подлежащего (например, Кусты, они покрывали берег реки);
    - пропуски необходимых слов, (например, Владик прибил доску и побежал в волейбол.
  - в) Ошибки в структуре сложного предложения:
    - смешение сочинительной связи (например, Когда ветер усиливается, и кроны деревьев шумят под его порывами);
    - отрыв придаточного от определяемого слова (например, Сыновья Тараса только что слезли с коней, которые учились в Киевской бурсе);
  - г) смешение прямой и косвенной речи;
  - д) разрушение фразеологического оборота без особой стилистической установки (например, терпеть не могу сидеть сложив руки; хохотала как резаная).

Грамматические ошибки следует отличать от орфографических. Орфографическая ошибка может быть допущена только на письме, ее нельзя услышать. Грамматическая ошибка не только видима, но и слышима. Простой прием чтения вслух по орфоэпическим правилам помогает разграничить грамматические и орфографические ошибки. К примеру, ошибка в окончании « браконьерам, промышленяющих в лесах» не орфографическая, а грамматическая, так как нарушено согласование, что является грамматической нормой. И, наоборот, в окончании «умчался в синюю даль» ошибка орфографическая, так как вместо юю по правилу написано другое.

Нормы оценивания сочинений и изложений

Оценка	Основные критерии оценки	
	Содержание и речь	Грамотность
1	2	3
«5»	<ol style="list-style-type: none"> 1. Содержание работы полностью соответствует теме. 2. Фактические ошибки отсутствуют, в изложении сохранено не менее 70% исходного текста. 3. Содержание работы излагается последовательно. 4. Текст отличается богатством лексики, точностью употребления слов, разнообразием синтаксических конструкций. 5. Достигнуты стилевое единство и выразительность текста. 6. Допускается 1 недочет в содержании. 	<p>Допускается</p> <ul style="list-style-type: none"> 1 негрубая орфографическая 1 пунктуационная 1 грамматическая 1 логопедическая ошибка
«4»	<ol style="list-style-type: none"> 1. Содержание работы в основном соответствует теме, имеются незначительные отклонения от темы. 2. Содержание изложения в основном достоверно, но имеются единичные фактические неточности, при этом в работе сохранено не менее 70% исходного текста. 3. Имеются незначительные нарушения последовательности в изложении мыслей. 4. Лексический и грамматический строй речи достаточно разнообразен. 5. Стиль работы отличается единством и достаточной выразительностью. 6. Допускается не более 2 недочетов в содержании и не более 3-4 речевых недочетов. 	<p>Допускаются:</p> <ul style="list-style-type: none"> 2 орфографические + 3 пунктуационные + 3 грамматические + 3 логопедические ошибки. 1 орфографическая + 3 пунктуационные + 3 грамматические + 3 логопедические ошибки. 0 орфографических + 4 пунктуационных + 3 грамматических + 3 логопедических ошибки.
«3»	<ol style="list-style-type: none"> 1. Имеются существенные отклонения от заявленной темы. 2. Работа достоверна в основном своем содержании, но в ней допущены 3-4 фактические ошибки. Объем изложения составляет менее 70% исходного текста. 3. Допущено нарушение последовательности изложения. 4. Лексика бедна, употребляемые синтаксические 	<p>Допускаются:</p> <ul style="list-style-type: none"> 0 орфографических + 5-7 пунктуационных (с учетом повторяющихся и негрубых) + 4 логопедических ошибок. 6 орфографических + 7 пунктуационных + 4

	<p>конструкции однообразны.</p> <p>5. Встречается неправильное употребление слов.</p> <p>6. Стил работы не отличается единством, речь недостаточно выразительна.</p> <p>7. Допускается не более 4 недочетов в содержании и 5 речевых недочетов.</p>	<p>грамматических + 4 логопедических ошибок.</p>
«2»	<p>1. Работа не соответствует заявленной теме.</p> <p>2. Допущено много фактических неточностей; объем изложения составляет менее 50% исходного текста.</p> <p>3. Нарушена последовательность изложения мыслей во всех частях работы, отсутствует связь между ними. Текст сочинения (изложения) не соответствует заявленному плану.</p> <p>4. Лексика крайне бедна, авторские образные выражения и обороты речи почти отсутствуют. Работа написана короткими однотипными предложениями со слабо выраженной связью между частями, часты случаи неправильного употребления слов.</p> <p>5. Нарушено стилевое единство текста.</p> <p>6. Допущено 6 недочетов в содержании и до 7 речевых недочетов.</p>	<p>Допускаются:</p> <p>7 и более грубых орфографических ошибок независимо от количества пунктуационных.</p> <p>8 и более пунктуационных ошибок (с учетом повторяющихся и негрубых) независимо от количества орфографических.</p> <p>Общее количество орфографических и пунктуационных ошибок более 8 при наличии более 7 грамматических.</p>

Примечание:

1. При оценке сочинения необходимо учитывать самостоятельность, оригинальность замысла ученического сочинения, уровень его композиционного и речевого оформления. Наличие оригинального замысла, его хорошая реализация позволяют повысить первую оценку за сочинение на один балл.
2. Если объем сочинения в полтора-два раза больше нормы, то при оценке работ следует исходить из нормативов, увеличенных для отметки «4» на одну, а для отметки «3» на две единицы. При выставлении оценки «5» превышение объема сочинения не принимается во внимание.
3. Первая оценка (содержание и речь) не может быть положительной, если не раскрыта тема сочинения, хотя по остальным показателям оно написано удовлетворительно.
4. На оценку сочинений и изложений распространяются положения однотипных и негрубых ошибках, а также о сделанных учеником исправлениях (см. раздел «Оценка диктантов»).

Составляли учителя русского языка и литературы

Макулдашылды:

Окуу бөлүмүн

башчысы: У. Артыков

«30» август 2022-ж

Бердалы Календеров атындагы орто мектебинин музыка предметинин

баалоо критерийи

«5» деген баа окуучунун төмөнкүдөй жетишкендиктери үчүн коюлат:

- эгер окуучу музыкалык чыгармага байланыштуу өзүнүн эмоциялык абалын мүнөздөй алса;
- эгер уккан чыгарма боюнча баа берүүчүлүк ой-пикир айтса, пикир анын музыкалык образына шайкеш келет;
- эгер окуучу жооп берүүдө музыкалык терминдерди пайдаланса;
- эгер окуучу чыгарманы, анын авторун (авторлорун) атаса, анын формасын, жанырын ж.б. аныктаса

«4» деген баа төмөнкү учурларда коюлат:

- эгер жообунда чыгарманын мазмунуна доо кетирбей турган анча олуттуу эмес каталарга жол берсе;
- эгер окуучу өз жообунда айрым музыкалык терминдерди талапка ылайык түрдө колдонсо;
- эгер жөнөкөй музыкалык үлгүлөр жаралса;
- эгер окуучу чыгарманы, анын авторун (авторлорун) атап берсе;

«3» деген баа төмөнкү учурларда коюлат:

- эгер окуу материялын толугу менен ачып бере албаса (мазмун ырааттуу түрдө эмес, бөлүк-бөлүк болуп берилсе), эгер берилген суроо жана билимдер боюнча жалпы түшүнүгүн көрсөтсө;
- эгер музыкалык терминдерди аныктоодо жана аларды пайдаланууда каталарга жол берсе;
- эгер каталары мугалимдин жетелеме же жоопко түрткү берүүчү суроолорунан кийин гана оңдосок;
- эгер берилген тема боюнча милдеттүү тапшырмаларды аткарганы менен, практикалык иштерди аткарууда же жаңы кырдаалдарда теорияны пайдалана албаса;

«2» деген баа төмөнкү учурларда коюлат:

- эгер кетирилген каталар окуучу берилген тема боюнча талап кылынган билимдерге, билгичтерге ээ болбогонун көргөзсө;
- эгер окуу материялынын негизги мазмунун ачып бере албаса;
- эгер окуу материялынын негизги же маанилүү бөлүгүн түшүнбөгөнү же билбегени, терминдерди аныктамаларды түшүндүрүп бере албаганы байкалса;

«1» деген баа төмөнкү учурда коюлат:

Баалардын ченемдери. Хор менен (же жекече) ырдоо.

«5» деген баа төмөнкү учурда коюлат:19

- эгер окуучу ырдоо учурунда чыгармада берилген образ, мүнөздү түзүүгө аракет кылса чыгарманын мүнөздүнө ылайык келгидей көркөм, эмоцияналдуу аткаруу;
- эгер окуучу чыгарманы өздүк интерпретациясы менен аткарса;
- эгер окуучу хор менен аткарууда классташтарын угуп, биргелешкен аткарууга колдоо көрсөтсө;
- эгер динамикалык боекчолор, темп, ыргак сакталса;
- эгер окуучу дирижердун кыймыл-жаңсоолоруна (шилтемдерине) көңүл коюу менен мамиле кылса;
- эгер окуучу аткарылып жаткан чыгарманын авторлорун атап, ырдын сөзүн жатка билсе;
- эгер окуучу текстин мазмунун түшүндүрүп бере алса жана чыгарманы жаралуу тарыхын билсе

«4» деген баа төмөнкү учурда коюлат:

- эгер окуучу чыгарманы аткаруу учурунда олуттуу эмес каталарга жооп берсе, мисалы, диксиянын, артикуляциянын жаңылыштыктары, темптен, динамикадан көрсөтүлгөндөн бир аз четтөөлөр, тексттеги олуттуу эмес каталар ж.б.
- эгер окуучу аткарылган чыгарманын авторлорун атап берсе;
- эгер динамикалык боекчолор, темп, ыргак сакталса;
- эгер окуучу дирижердун кыймыл-жаңсоолоруна көңүл коюу менен мамиле кылса;
- эгер окуучу текстин мазмунун, чыгарманын жаралуу тарыхын түшүндүрүүдө так эместиктерге жол берсе;

«3» деген баа төмөнкү учурда коюлат:

- эгер ырды аткарууда олуттуу каталарга жол берилсе-берилген темптен четтөө,
- музыкалык көркөм туюндуруу каражаттарын, динамикалык боекчолорду колдоно албоо ж.б.
- эгер тексттин мазмунун түшүндүрүп бере албаса;
- эгер ырдын сөзүн толук билбесе же олуттуу каталарды кетирсе;
- жүүнү бош кайдыгер ырдаса:

«2» деген төмөнкү учурда коюлат:

- эгер кетирилген каталар окуучунун чыгарма боюнча талап кылынган билимдерге ээ болбогонун корсотсо.

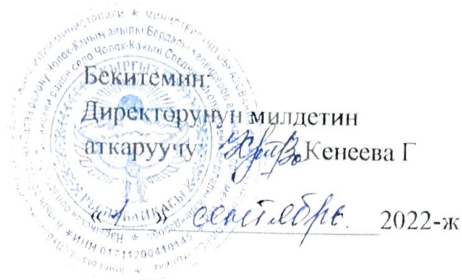
«1» деген баа төмөнү учурда коюлат:

- эгер окуучу чыгарманы аткара албаса

Предметтик мугалими: Чотуров К

Макулдашылды:
Окуу бөлүмүнүн
башчысы: *У. Артыков*

« 1 » сентябрь 2022-ж

Баалоо критерийлери

Көркөм өнөр предмети

Негизги мектептин компетенциялары боюнча «Көркөм өнөр» предметин өздөштүрүүнүн денгээлдерин төмөнкүлөрдүн негизинде бааланат:

-ээ болгон билгичтиктери менен кондүмдөрдүн негизинде окуучунун ар кандай темалар боюнча чыгармачылык иштерди жарата алуусу:

-көркөм материалдары жана аларга туура келүүчү каражаттарды пайдалануусу:

-искусствонун ар кыл түрлөрүнүн өзгөчөлүктөрүн эске алуу менен композицияны туура түзүүсү:

-теманы өз алдынча тандап алуу, чыгарманын композициялык чечилишин тандалып алынган темага ылайыктап негиздеген түрдө тандоо жана иштеп чыгуучу.

-искусство чыгармачылыгына баа берүү-ар кыл стилдеги, түрдөгү жана жанрдагы искусство чыгармаларын көрө билүү, аларды талдай билүү, өз талдоосуна жыйынтыктарын сыпатта жана презентациялай билүүсү.

1 (төмөнкү денгээл). Эстетикалык маданият, эстетикалык негизги катигориялар тууралуу чачкын, системага салынбаган билимдер басымдуулук кылат.

Бул денгээлдеги окуучулар үчүн эстетикалык талаптардын начар байкалышы, эстетикалык баа берүүгө жана рефлексияга жөндөмсүздүк мүнөздүү. Элестетүү, ой жүгүртүү жана сезимдерге эстутум үстөмдүк кылат, ошондуктан билгичтиктер операционалдык денгээлде ишке ашат.

2 (орто денгээл). Кырдаалдык –окуучулардын эстетикалык маданият, негизи эстетикалык катигориялар тууралуу билимдеринин жетишсиздиги:

Эстетикалык талаптардын эпизоттук турдо байкалышы, эстетикалык баа берууго жана рефлексияга жондомдуулуктун туруксуздугу, эмоциялык жооп берүү жана эмпатикалык кабылдоонун диапазонунун чектелгендиги менен мүнөздөлөт. Бул денгээлдеги окуучуларга анча жемиштүү эмес эстетикалык элестетүү тиешелүү ал чыгармачылык ишмердүүлүктө образдардын стандарттуулугуна кайталануучулугуна алып келет.

3 (жогорку денгээл) Эстетикалык маданият, эстетикалык негизги катигориялар тууралуу системалуу, терең билимдер, эстетикалык талаптардын туруктуу байланышы, эстетикалык баалуулуктардын шкаласын пайда кылган эстетикалык кабылдоого абдан жондомдүүлүк, искусство чыгармаларына далилдүү, негиздеген, идеялык-эмоциялык баа берүүгө жана эстетикалык рефлексияга жөндөмдүүлүк.

Элестетүүнүн жемиштүүлүгү чыгармачылык ишмердүүлүктүн оригиналдуу жана баалуу продуктуларында ишке ашырылган образдардын жаралышын камсыз кылат.

Окуучулардын жетишкендиктерин баалоонун негизги стратегиялары.

Окуу процессин жүрүшүндө формативдик жана суммативдик баалоонун окуучулардын жетишкендиктерин колдоого багытталган ар кандай түрлөрү колдонулат. Өзүн өзү баалоо системасын пайдалануу менен иштөөдө мугалим чыгармачылык иштин ийгиликтүүлүн баалоонун

критерийлерин балдар менен талкуулаганы абдан маанилүү. Чыгармачылык композициянын натыйжаларын баалоонун критерийлерин балдар менен талкуулаганы абдан маанилүү. Чыгармачылык композициянын натыйжаларын баалоонун критерийлери жана көрсөткүчтөрү болуп;

-сүрөттөлүштүн баракта композициялык уюштурулушу;

-форма түзүү, пропорцияларды берүү;

-композиция түзүүдө түстү пайдалана билүү;

-көркөмүк;

-идеяны түшүндүрүү аркылуу сүрөттөлүп жаткан нерсеге өз мамилесин билдирүү;

-композициянын оригиналдуулугу. Ошондой эле иштин темага, белгилүү бир идеяга (эгер тема жаңы берилген болсо) жооп бериши, таанып-билүү жана жаратуучулук ишмердүүлүктөгү көркөм-чыгармачылык өнүгүүсүн, аткарылган иштин көрөзмөлөргө катышуу мүмүнчүлүгүнүн призмасы аркылуу өтөт; Көркөм чыгармачылык менен катар окуучунун интеллектуалдык демилгелик чыгармачыл көрүнүшөрүн: суроолорунун оригиналдуулугун, кошумча материалды өз алдынча издөөсүн, айткан кызыктуу сунуштарын ж.б. да баалоо зарыл. Жыйынтыктоочу чыгармачыл композицияларды аткарууда мыкты сүрөткө сынак жарыяланат, иштердин көргөзмөсү жана башка көргөзмөлөргө катышуулар уюштурулат.

Окуучулардын компетенттүүлүктөрүн баалоо үчүн тапшырмалардын түрлөрү.

№ Тапшырмалардын түрлөрү. Баанын салмагын болжолдуу бөлүштүрүлүшү.

1. Композиция түзүү (объекттерди тегиздикте композициялык жайгаштыруу, формасын түзүү, пропорцияларды берүү) 10%

2. Композициянын түстүк чечилиши (графикалык жана живописстик каражаттар менен композиция түзүүдө түстү пайдалануу) 10%

3. Чыгармачылык иш:

-композицияны билүү, предметти, оюну туура чечүү (сүөттөөнүн бардык компететтеринин бир ыңгайга келүүсү, жалпы идеянын жана мазмундун туюндурулушу).

-техниканы билүү(тапшырманы аткарууда колдонулуучу көркөм туюндуруу каражаттары)

-чыгармачылык мамиле (жаралган образды оригиналдуулугу, дааналыгы жана эмоциялуулугу, жасалгалоодогу аша чапкандык жана иштин жасалгалашы шайкештик, бүткүл тыкандыгы).

-чыгармачылык композиция жөнүндө пикир (аталышы, тема; сюжет, бул темада башка кандай варианттар болушу мүмүн эле; эмне үчүн бул тема тандалган, анда эмнени (мазмун) туюндуруу каралган, кандай көркөм каражаттар колдонулган (композиция, перспектива, светотень, түс). 20%

4. Чыгармачылык долбоор.

Комплекстүү долбоор (адабиятты, музыканы колдонуу менен изилдөө) 20%

Искусство чыгармаларына баа берүү:

-ар кыл стилдеги, түрдөгү жана жанрадагы искусство чыгарманы көрө билүү, аларды талдай билүү, өз талдоосунун жыйынтыктарын сыпаттай жана презентациялай билүү;

-суроолордун кошумча материалдар менен презентациялоо (сүрөтчүлөрдүн иллюстрацияларын тандоо, темалар боюнча чыгармачылык иштер) 20%

Негизги мектептин компетенциялары боюнча «**Көркөм өнөр**» предметин өздөштүрүүнүн **денгээлдери төмөнкүлөрдүн негизинде бааланат:**

-ээ болгон билгичтиктери менен көндүмдөрүнүн негизинде окуучунун ар кандай темалар боюнча чыгармачылык иштерди жарата алуусу;

-көркөм материалдарды жана аларга туура келүүчү каражаттарды пайдалануусу;

-искусствонун ар кыл түрлөрүнүн өзгөчөлүктөрүн эске алуу менен композицияны туура түзүүсү;

-теманы өз алдынча тандап алуу, чыгарманын композициялык чечилишин тандалып алынган

темага ылайыктап негизделген түрдө тандоо жана иштеп чыгуусу;

Түзгөн предметтик мугалими: Кыдыгычова Кыдыргычова А

Макулдашылды:

Бекитемин :

Окуу бөлүмүнүн
башчысы: Артыков У

Директордун милдетин
аткаруучу: Кенеева Г

“30” август 2022 – ж

“30” август 2022- ж

Дене тарбия предмети боюнча 5,6,7,8,9 – класстардын окуучуларынын индивидуалдуу өзөктүү жана предметтик компетенттүүлүктөрүн баалоо.

№ П/П	Мазмундук тилкелер	Бааланган натыйжалар	Баалоонун критерийлери
		Учурдагы баа берүү маалыматтык компетенттүүлүк	
		5 – класс. Зыяндуу адаттарды жана алардын ден соолукка тийгизген таасирин билет. Предметтин терминалогиясын билет. Келбеттин туура калыптанышына багытталган көнүгүүлөрдү айтып берет.	“ Эң жакшы”
		Зыяндуу адаттарды жана алардын ден соолукка тийгизген таасирин так формулировкалай албайт, көнүгүүлөрдү так сүрөттөй албайт, келбеттин туура калыптанышына багытталган аз эле көнүгүүлөрдү билет.	“жакшы”
		Сүрөмөлөөчү суроолорсуз жооп бере албайт.	“Канаттандыраарлык”
		Берилген	“Канаттандыраарлык эмес”
		6 – класс. Денени чоюнун максатын билет, Ал үчүн көнүгүүлөрдүн комплексин түзөт, үйрөнүп жаткан оюндардын жөнөкөй эрежелерин билет.	“Эн жакшы”

		Денени чоюу үчүн каражаттарды тандоодо кыйналат, оюндардын эрежелерин толук билбейт.	“жакшы”				
		Сүрөмөлөөчү суроолорсуз жооп бере албайт.	“Канааттандыруу к”				
		Берилген суроолорго жооп бербейт.	“Канааттандыруу к эмес”				
		7 – класс. Коргонуу ыкмаларын билет. Дене тарбия сабагында техникалык коопсуздук эрежелерин билет. Олимпиадалык оюндардын (ОО) келип чыгуу тарыхын билет.	“Эң жакшы”				
		Белгилүү бир снарядда иштөөдө коргонуу ыкмаларын так билбейт, ОО даталарын так айта албайт, СЖО бардык факторлорун билбейт.	«Жакшы»				
		Сүрөмөлөөчү суроолорсуз жооп бере албайт.	«канаттандыруулык»				
		Берилген суроолорго жооп бере ---албайт	«канаттандыруулык эмес»				
		8-класс. Физикалык иш жүгүн өз алдынча текшерүүнүн ыкмаларын толук билет. Жабыркаган адамга алгачкы жардамды корсотот алат. ОО тууралуу маалыматка ээ.	«Эң жакшы»				
		Физикалык иш жүгүн өз алдынча текшерүүнүн бардык ыкмаларын билбейт. Жабыркаган адамга алгачкы жардамды көрсөтүүдө окуп үйрөнбөгөн ыкмалары бар. ОО тууралуу толук маалыматка ээ эмес.	« жакшы»				
		Сүрөмөлөөчү суроолорсуз жооп бере албайт.	«канаттандыруулык»				
		Берилген суроолорго жооп бербейт	«канаттандыруулык эмес»				
		9-класс. Өздүк гигиенанын	«Эң жакшы»				

		эрежелерин, иштөө жана эс алуу режимдерин, ӨКда өзүн алып жүрүү эрежелерин билет. Азыркы мезгилдеги ОО жана КР ОО катышкан спортсмендери тууралуу маалыматка ээ.				
		Жогоруда белгиленген темаларды билүү боюнча кээ бир кемчиликтери бар.	«Жакшы».			
		Сүрөмөлөөчү суроолорсуз жооп бере албайт	«канаттандыруу».			
		Берилген суроолорго жооп бербейт	«канаттандыруу эмес.»			
Социалдык компетенттүүлүк						
1	Баскетбол Топту шакекчеге ыргытуу.	Топту киргизүү боюнча штрафтык ыргытууларды аткаруу: 5-кл. шакекчеден 2,5м-3м 6-кл 3,5-4 м, 7-кл. 4,5-5 м, 8-кл. 5,5-5,5м, 9-кл. -6 м.	«Эн жакшы» ыргытууда 3 жолу кирсе. «Жакшы» 5 ыргытууда 2 жолу кирсе. «Канаттан» 5 ыргытууда 1 жолу кирсе.		1	
	Топту башкаруу (5,6, 7,8,9- класстар)	Топту секиртүү ,бийиктигин, багытын, кыймылдын ылдамдыгын Өзгөртүү менен топту туура башкара алат.	«Эн жакшы»			
		Ылдамдыкка топту башкарууну толук аткара албайт.	«Жакшы».		1	
		Топту башкарууда кыйналат.	«Канаттандыруу»			
2	Волейбол: Ылдыйдан түз берүү	Топту алыстыктан ылдыйдан түз тор аркылуу берүү :5-кл, -3,5м, 6-кл 4,5 м, 7-кл., 5,5 м, 8-кл, 6,5м, 9-кл, 8-9 м.	«Эн жакшы» 5 жолу берүүдө 3 тордон өтсө. «Жакшы» 5 жолу берүүдө 2 тордон өтсө. Канаттан. 5 жолу берүүдө 1 тордон өтсө.			
	Топту тордун үстүнөн берүү	Жуп болуп топту тордун үстүнөн берүү (тордун бийиктиги класска жараша болот),	«Эн Жакшы» 10 берүү «Жакшы» 8 беруу «Канаттандыруу» 6 беруу			
3	Женил атлетика: Жөө күлүктүн старты (6,7,8,9-	«Жапыз жана бийик» старттагы жөө күлүктүн турушун туура сүрөттөйт жана көрсөтөт.	«Эн жакшы»		1	1

	класстар)						
4	Гимнастика: Топтолуп алдыга жана артка тонкочук атуу: Тонкочук атуунун ыкмалары класстарга жараша	Тонкочук атуунун техникасын туура сүрөттөйт жана аткарат.	«Эн жакшы»			1	
		Тонкочук атууда топтолууну бузуулар болот, тонкочук атуу техникасын сүрөттөп жатып каталарды кетирет.	«Жакшы»	1			1
		Тонкочук атууда кыйналат, аткаруу техникасын айтып бере албайт	«Канааттандырарлык»		1		
	өзгөрөт (2,5 бөлүмдү кар).						
	Эшekten таянуу менен энге секируу: Секирүүнүн бийиктигин жана ыкмасы класстарга жараша аныкталат (2,5 бөлүмдү кар)	Секирүү техникасынын элементтерин туура берет жана аткарат.	«Эн жакшы»				
		Секирүү техникасынын бир элементин туура эмес аткарат ,	«Жакшы»				1
		бирок эшekten секирет	«Канааттандырарлык»				
		Коммуникативдик компетенттүүлүк					
		5,6,7,8,9-класстар: Башка кишилер менен мамиле түзө алат, аткарылган көнүгүүнүн техникасы боюнча башка окуучулардын жообун чыдамдуулук менен угат, болуп жаткан окуялар боюнча башкалардын ой пикирин сыйлайат, даярдыгы жагынан өзүнөн мыкты окуучулардан үйрөнүүгө даяр, мугалиминен үйрөнүүгө даяр, өзүнүн кылгандары же айткандары ар дайым туура боло бербестигин билет жана каталарын моюнга алат, аткарган иш аракетин сынга алганда, керектуу жана керексиз жерлерин аныктай алат. Спорттук эттиканы сактайт.					
		Жалпысынан баардык талаптар аткарылат, бирок	«Жакшы».				

		толук эмес.				
		өзүнүн кылган иш-аракети боюнча сын-пикирлерди кабыл албайт.	«канаттандырарлык».			
		Сын-пикирлерди таптакыр укпайт, кадыр-баркы жок, Дайыма өзүнүн оюн бербейт.	«Канаттандырарлык эмес».			
2		Орто аралык баа беруу				
1	60 м аралыкка чуркоо (б жана к)	Ылдамдыкка көнүгүүлөрдү аткаруу жана чуркоо боюнча норматив тапшыруу.	Кар.5-9 класстын окуучуларынын физикалык даярдыктары боюнча нормативдер	1		1
2	Челноктук чуркоо 4x9 м. (б ж/а к).	Шамдагайлыкка көнүгүүлөрдү аткаруу жана чуркоо боюнча норматив тапшыруу	Кар.5-9-класстын окуучуларынын физикалык даярдыктары боюнча нормативдер		1	
3	Ордунан узундукка секируу ж/а к	Ылдамдык жана күч боюнча көнүгүүлөрдү аткаруу жана ордунан узундукка секирүү боюнча норматив тапшыруу.	Кар.5-9-класстын окуучуларынын физикалык даярдыктары боюнча нормативдер	1		1
4	Турникке тартылуу (б)	Күч боюнча көнүгүүлөрдү аткаруу жана тартылуу боюнча норматив тапшыруу.	Кар.5-9-класстын окуучуларынын физикалык даярдыктары боюнча нормативдер.			
5	Чалкасынан жатып, тулку боюн көтөрүү (к)	Күч боюнча көнүгүүлөрдү аткаруу жана тулку бойду көтөрүү боюнча норматив тапшыруу.	Кар.5-9-класстын окуучуларынын физикалык даярдыктары боюнча нормативдер.	1		1
6	1500 м аралыкка чуркоо (б. Ж/а к.)	Чыдамкайлыкка көнүгүүлөрдү аткаруу, жердин рельефине жараша чуркоо техникасын жана темпин аныктоо, Чуркоо боюнча норматив тапшыруу.	Кар.5-9-класстын окуучуларынын физикалык даярдыктары боюнча нормативдер.	1		1
3		Жыйынтык баа беруу				
	Окуучулардын физикалык жактан өнүгүүсүн баалоо.	Окуу нормативдерин баага тапшыруу: 60 аралыкка чуркоо (б ж/а к), Ордунан узундукка секирүү (б. ж/а к.), Турникке тартылуу (б), чалкасынан жатып, Тулку боюн класс	Кар.9-класстын окуучуларынын физикалык даярдыктары боюнча көтөрүү (к)		1	1

Дене тарбия боюнча зачет тапшыруу	Окуу нормотивдерин баага тапшыруу: 60 жана 1500 м аралыкка чуркоо (б ж\а к), турникке тартылуу (б) чалкасынан жатып, тулку боюн көтөрүү	Кар.9-класстын окуучуларынын физикалык даярдыктары боюнча					1
класс	Көтөрүү (к)	нормативдер					
Өзүн - өзү өнүлтүрүү, өзүн - өзү уюштуруу жана жеке проблемаларын өз алдынча чечүү боюнча компетенттүүлүктөр.							
	5-6-7-8-9-класстар,Тартышууну,сапаттуу натыйжага ээ болуш үчүн аракет кылуу керектигин билет,кырдаалга ар кандай көз караштар менен кароонун маанисин түшүнөт. Уюштурулгандыктын натыйжасы жакшы жакка алып келээрин билет,жогорку натыйжага жетүү үчүн жөнөкөй нерселерден баштоо керек экендигин түшүнөт,убакыт жана ресурстарды таасирдүү пайдалануунун маанисин түшүнөт,жогорку натыйжага жетиш үчүн жөнөлөй кыймыл аракеттерди көп жолу кайталоо зарыл экендигин билет.	«Эн жакшы»					
	Жогоруда белиленген талаптарын сактайт,бирок ар дайым эмес.	«Жакшы».					
	Жеке коз карашын билдирип,далилдей албайт.	«канаттандырарлык»					
	Бардыгы өзүнөн-өзү чечилет деп ойлойт.	«канаттандырарлык эмес».					

Тузгөн

:

Кубанычбек уулу Алтынбек.